KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

368 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No. 1-2, Vol. 23., leden-únor--January-February 1999.

Kdepak, žádnou hospodu U lípy tu nemáme. Je tady jenom Nashwille Whisky Bar, Nevada Royal Casino, Florida Big Snack a Colorado Star Grand Motel. Kresba, Jan Kavka

Bývalý emigrant se po sedmi letech dovolal práva

Brno - Sedm let trvalo bývalému studentu leteckých Jiřímu Hellerovi z Ublače na Jičínsku, než si vysoudil celé zákonné odškodnění za politickou perzekuci komunistickým režimem.

Když Ústavní soud včera rozhodl, že Heller byl z letecké akademie po roce 1948 vyhozen přece jen z politických důvodů, rozplakal se. Sedmdesátiletý muž seděl, snažil se chvíli evidentně nevnímal své okolí a po tvářích mu tekly slzy. "Ten muž byl totalitním režimem zbaven možnosti být pilotem a nikdy už nelétal," podotkl soudce Ústavního soudu Antonín Procházka.

Jenže nejde jen o letání. Rozhodnutí soudu, že Heller o zaměstnání přišel z politických důvodů, má vliv na výši jeho důchodu. Teď se mu do něj navíc započte odškodnění za to, že nemohl pracovat jako letec. "Dovedete si představit, že pořád chcete být někým, a pak najednou vám řeknou ne?" ptá se bývalý student letectví.

Vše začalo v prosinci 1948, pouhé dva měsíce poté, co byl přijat na elitní leteckou akademii. Komunistická policie ho zatkla a obvinila ze spiknutí s neznámými osobami za účelem svržení lidové demokratické vlády. "Pak se ukázalo, že ty osoby jsou otec a bratr. Ilegální organizace, to byla Hellerova rodina," vzpomíná muž. Za zatčením však bylo nejspíš to, že s bratrem přepisovali a vyšpehovali poslední projev prezidenta Beneše. A pak už šlo vše podle známého scénáře: odsouzení na základě zákona na ochranu republiky, sedm měsíců vězení, potom pracovní tábory zvané PTP.

Probudil se, jak se dalo. V nemilosrdném světě, kdy se mu začalo dařit, však vyhlídky na lepší život ukončila sovětská okupace. Heller neváhal a utekl do Švýcarska. Tam pracoval v konstrukční kanceláři na pletací stroje. Po listopadu 1989, ještě předtím, než se rozhodl pro návrat do vlasti, se zastavil na ambasádě v Bernu. Ptal se na své odsouzení, na rehabilitaci, na odškodnění. "Řekli mi, napište všechno, co se vám stalo, oni si to tam v Praze přečtou," popisuje. V dubnu 1991 dostal přípis, že komunistický proces s ním byl nezákonný a že se ruší. "Bylo tam napsáno, že současně se ruší všechna další rozhodnutí v téže věci. Byl jsem tedy přesvědčen, že tam patří i vyloučení z akademie," říká.

Teprve až když se v tuzemsku usadil natrvalo, pochopil, že všechno je jinak. Za sedm měsíců ve vězení dostal tři tisíce odškodného. To bylo vše. O zbytek se musel prát. Chodil po soudech, nejdříve vysoudil odškodnění za dobu strávenou v táborech nucených prací. Asi dvacet tisíc. Nárok mu přiznal až odvolací soud. Získat však odškodnění za vyloučení z akademie bylo těžší. "Nedovedete si to představit, bylo to donekonečna to samé. Byli jsme dokonce až u Nejvyššího soudu," říká Hellerova advokátka Alena Jirovcová.

Teprve Ú[illegible] soud dospěl k závěru, že so[illegible]ovatelé neposkytly dostatečn[illegible] ochranu jeho práv. A zdůraznil, že odsouzení podle zákona na ochranu republiky vedlo po roce 1948 ke ztrátě zaměstnání automaticky. "Tento případ je paradoxní. Vojak, který byl zavřen, šikanován, emigroval, se nemůže domoci odškodnění. Na druhé straně vidíme, že důstojníci, kteří nedokázali předložit lustrační osvědčení, dostávají odškodné ve vyšší statistické. Jsou to možná ti, kteří jsou za jeho perzekuci nepřímo odpovědní," míní soudce Procházka.

LUDĚK NAVARA

Výstupu na hlavní vrchol Bílých Karpat, 970 m. vysokou Velkou Javorinu, zvládlo asi 60 stoupenců přátelství mezi Čechy a Slováky 31. 12. 98. Byl mezi nimi více-premiér ČR Egon Lánský/vpravo/a Mirko Janeček.

Prezidentskou kancelář vede manažer

S nástupem nového kancléře Iva Mathého nečeká prezidentskou kancelář zemětřesení, úřad však projde určitou organizační změnou a bude se i propouštět. V kanceláři prezidenta, po léta vedené Ivanem Medkem, by se již neměli měnit lidé ve vedoucích funkcích, řekl včera Mathé. „Zdejší tým je nadprůměrně dobrý," řekl Mathé při svém prvním pracovním dnu v roli vedoucího kanceláře. Prezident vyměnil kancléře Ivana Medka za Mathého, bývalého ředitele České televize, protože chtěl mít ve vedení kanceláře radějí manažera.

V Chile je světové jamboree skautů

SANTIAGO DE CHILE - Chilský prezident Eduardo Frei v pondělí zahájil 19. světové skautské jamboree a vyzval 34 tisíc přítomných, aby se nikdy nevzdali zásad „spravedlnosti, míru, přátelství a solidarity". Mezi účastníky ze 160 zemí je i 52 českých skautů a jejich vedoucích. *ČTK 3/1/1999*

Even the largest Czech banks are to be privatized

The new minority Social Democrat Czech Government has determined that the state's shares in the remaining large banks are to be privatized by the end of the year 2000. The Government has also determined the sequence of the privatization process, as follows: bids were collected from parties interested in Československá obchodní banka (ČSOB), number one in the sequence, by the end of 1998, then Česká spořitelna, number two, and finally Komerční banka.

Before last year's elections, the Social Democrats were rather reserved when approached about the issue of bank privatization but the privatization will take place after all, for more than one reason. First, international institutions regard the upcoming privatization of banks as a means of preventing crises and their impact on financial markets. Secondly, the situation of the large Czech banks in which the state holds a major equity share has been deteriorating. This can be accounted for by the accumulation of too many bad debts over the initial years of economic transformation. At present, the aggregate value of the entire banking system is estimated to be almost CZK 300 billion. Last but not least, the revenue to be gained from the sale of state participation is hardly negligible in light of the fact that the Government intends to invest in supporting economic growth.

In November 1998, the cabinet of Miloš Zeman reinitiated the activities of the Committee for Bank Privatization which, during its most recent session on the bank privatization process, determined that the first bank to be privatized would be ČSOB. The State's participation in these banks - through the National Property Fund, the Ministry of Finance and the Czech National Bank - is 48.74% in Komerční banka, 45% in Česká spořitelna and 65.69% in ČSOB. A tender proceedings, held to select a suitable consulting company to handle the privatization process, resulted in the selection of the following companies: J. Henry Schroeder, Goldman Sachs and Merill Lynch.

Of the above banks, Československá obchodní banka has the fewest problems and the best economic results. ČSOB's prosperity had been somewhat hampered until Josef Tošovský's interim government accepted a guarantee for an outstanding claim from Slovenská inkasní, s.r.o., thus releasing ČSOB from a debt with Slovakia which had constituted a major obstacle to the privatization process. The claim consisted of outstanding receivables from foreign trade, formerly borne by ČSOB, under the socialist system, so that it would not burden the actual exporters. On increasing ČSOB's capital assets, part of its bad debts from the socialist period were amortized in the form of loans and guarantees. The rest of the claim was taken over by each of the successor states, following the division of the Czechoslovak Republic, that is to say by Česká inkasní, s.r.o., and Slovenská inkasní, s.r.o., (at a respective ratio of 2:1). So far, the Slovak party has only paid one installment and has declined to make any further payments. ČSOB has therefore filed a grievance with the International Center for Solutions of Investment Disputes (ICSID) in Washington. The acquirer of ČSOB will not be affected by this, thanks to a state guarantee from the Czech Republic. Moreover, the privatization of ČSOB will receive support from the International Finance Corporation (IFC), which plans to invest $75 million in ČSOB's capitalization, thus acquiring a 10 - 15% participation in the bank. Of course, IFC's participation in ČSOB is subject to the condition that a suitable strategic partner be found.

Česká spořitelna is the largest Czech banking institution, primarily in the area of retail banking. It has a 170 year-old tradition and the largest number of branches throughout the Republic. Serving a significant portion of Czech households, Česká spořitelna was the first Czech bank to introduce the use of ATM machines in the country. Over recent years, it has made a considerable effort to become the most universal bank in the country by investing into other fields. Currently, however, it is about to undergo major restructuring and is also severely impeded by bad debt problems. Like Komerční banka, Česká spořitelna forms a part of some financially-strong institutions, such as insurance, mortgage and investment companies.

Komerční banka has gradually become the strongest commercial bank in the country and, as such, bears the largest share of the bad debt burden. At the beginning of the nineties, the providing of privatization and investment loans had strong political support. It is, however, precisely these bad loans, combined with inadequate capital equity, that hamper the privatization of banks, limiting the state's chances for high revenues from the sale of its share of equity. Jan Kollert, the general director of Komerční banka, presents seven realistic measures which should be taken in order to enable banks to capitalize and to help them rid themselves of bad debts. The bank's portfolio contains loans amounting roughly to CZK 220 billion, of which 50 billion are classified as irrecoverable.

The ways and means in which the State could assist these banks are subject to intense discussion. Opinions range from total restriction on any further bailouts by the state to the idea that banks should be split into good and bad parts, and that only the good ones would be offered for sale. Contrary to the privatization of energy distribution companies, the e[illegible]mated two-year time limit for completion of [illegible]e bank privatization appears be very realistic.

"ČSA REVIEW", Jan. 1999. Milena Geussová

Opravdové demokracii nestačí instituce, ona potřebuje lidi, lidi živých, tedy lidi, věřících v poslání svého státu a národa, spojených ideou. Naši demokracii nestačí pouze technické školení úřednictva a vojska, naše demokracie je mravním úkolem životním nejen úředníků a vojáků, nýbrž všech rozmyslných občanů a občanek, v prvé řadě zástupců občanstva, jeho vůdců. Naše demokracie musí být zárukou a ochranou všeho kulturního snažení v oboru technickém a hospodářském, v oboru věd a umění, mravnosti a náboženství. Proto naše demokracie musí být stálou reformou, stálou revolucí, ale revolucí hlav a srdcí

Tomáš G. Masaryk

- Můj manžel má ohromné štěstí, - chlubí se jedna sousedka druhé. - Včera uzavřel životní pojistku a dnes ráno ho přejelo auto.

V noci přiběhne na policii žena, aby ohlásila ztrátu manžela.

- Má nějaké zvláštní znamení? - ptá se služby konající policista.

- Zatím ne, ale až se vrátí domů, určitě bude mít!

Český kalendář 1999

Po úspěšném vydání Českého kalendáře 1996, 1997, 1998 vyjde již čtvrtý ročník této oblíbené publikace. Jeho obsah bude podobný, tj. kalendář jmen, výročí, pranostiky, lidové moudrosti, články z dějin, básně, písničky, recepty, křížovky, zajímavosti o českých hradech, obrázky, fotografie aj.

Obálka bude barevná, umělý černobílý tisk. 192 stran, cena 99 Kč (+poštovné při využití naší zasilatelské služby v ČR).

10 DM v Evropě, 10 USD v zámoří (včetně poštovného).

Objednávky zašlete na adresu: Národní 11, Praha 1 110 00, tel. 02/22 075 607, fax 02/22 07 56 05, e-mail: up@netforce.cz

You Can Say That Again!

The secret of staying young is to live honestly, eat slowly and lie about your age.

—Lucille Ball

OUT OF TOUCH?

THE PRAGUE POST

YOUR SOURCE FOR INFORMATION ON THE CZECH REPUBLIC

Fresh, up-to-date, unbiased news, business and cultural coverage

For information and a free sample copy, contact the Marketing Department

Na Poříčí 12, 115 30 Praha 1, Czech Republic

Tel (420-2) 2487 5000, Fax (420-2) 2487 5050

e-mail: webmaster@praguepost.cz

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE

Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří, jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří, letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice: Dobrovolné předplatné lze zaslat na: Pavel Svoboda, Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

If you're concerned about the **Year 2000 Bug...**

"Together, we can beat the Bug!"

No one has all the answers.

But we can help.

Your computer
When the year 2000 rolls around, your personal computer could get confused. It could start to read the year 2000 as the year 1900. Essentially, that's the Millennium Bug. Lots of other electronic devices could catch it too, but your computer is the most vulnerable. Hardware, software, operating systems, data – all could be affected. So could printers, modems, and scanners. We can show you how to test your computer for possible Year 2000 difficulties. And we can help you to find out which products and suppliers are Bug-free.

Your finances
Canada's banks, other deposit-taking institutions and related organizations such as VISA, MasterCard, and the Interac Association expect to have their technology fully prepared. They are developing back-up systems and contingency plans to deal with any unforeseen events. If you have questions, you should contact your financial institution.

Your household appliances
You probably don't have to worry about your appliances. The Bug will hit only those that depend on dates to work properly. If you can unplug an appliance and then turn it back on without having to reset anything, it should be OK.

None of your equipment should stop working altogether. But timing devices could be a problem on some VCRs, fax machines, security alarms, digital thermostats, answering machines, and video and digital cameras. We can help you to get Year 2000 information supplied by appliance retailers and manufacturers.

Your car
Manufacturers say it is highly unlikely that the Bug will cause car problems. We can show you what several of the major car manufacturers have to say about the Bug and their products.

Don't wait until you have a problem to begin finding out about the Year 2000 Bug. Start now! **Watch for the *Millennium Bug Homecheck* guide in your mailbox.** For more information call:

1-800-270-8220
TTY: 1-800-465-7735
Or visit us at:
www.canada.gc.ca

Canada

OSOBNĚ

Sedm týdnů není dlouhá doba a starší lidé v zimě raději "nevytáhnou paty z baráku", ale snad bude čtenáře zajímat, co se vydavateli t. l. ve staré vlasti za tu dobu přihodilo. Jedná se o období mezi 11.12.98 a 30.1. 99. Vůbec první zkušenost byla špatná: úřední místnosti min. vnitra pro registraci motorových vozidel v Lahovicích u Zbraslavi jsou doslova katastrofa: čekárna malá, zástup žadatelů v počtu 20ti a víc čekal zčásti venku v mrazu, agenti chodí postranními dveřmi, v kanceláři 2 síly. Npor. F. Mrázek dělá, co může, ale situace nemožná. Další dojmy: Muzeum K. Čapka "Na Stráži" u Dobříše v nové úpravě byl zážitek. Navíc v podkroví elegantní stín na počest Ferdinanda Peroutky. "My Fair Lady" v Karlínském hudebním divadle byla pochoutka. Už to prostředí. Pražská družina čestného oddílu Velena Fanderlíka vyslechla mé vyprávění o Velenovi v Kanadě. Koncert tří předních pěveckých sborů v Rudolfinu byl vynikající. Půlnoční v roztocké kapli husitské církve mně zas připomněla, že tam začal na jaře 45 ten můj začarovaný roztocký kruh. Cesta autem po nejistých silnicích do Humpolce a Pelhřimova, přes Telč /Společnost přátel Kanady je stále aktivní/a do Pozlovic u Luhačovic. "Valašský šenk" a redakce "Trnek-Brnek" ve Vizovicích, příjemné zastávky. Jako Čech narozený na Slovensku jsem si nemohl odpustit pokusit se vylézt na Javorinu ze slovenské strany. Byl to symbol, ale počasí bylo mizerné: asi 60ti lidem nejspíš přeskočilo.. Vyvrcholení setkání v Bílých Karpatech skončilo ve Strání. Setkání s prof. Janem Chovancem z Uh. Brodu. Cesta zpět do Čech vedla přes Val. Meziříčí, kde náš dopisovatel a skaut Jiří Krumpholz-JACK je stále aktivní. Na sochu "Eskymo Welzla" jsme se s Janou v Zábřehu nepodívali /počasí/. Vydavatel "Trsu" v Tisové u Vys. Mýta s paní stále plný energie. Ivan Hudeček by měl dostat od prez. Havla něco.. V Sezemicích smutná zpráva: přítel Karel Gottwald mezitím zemřel a "Klub přátel pardubicka"ho bude postrádat. Zastávka u hrobu předků /a otce a matky/ na evang. hřbitůvku v Kladině. Plánování dalšího setkání býv. spolužáků v r. 2.000 s I. Ladýřem a V. Hutlou. Večeře s býv. primátorkou H. Demlovou a jejím manželem ve Slatiňanech. Pomník TGM v Pardubicích: konečně jsme dohonili Hradec. /Fin. příspěvek Pardubáků žijících v zahraničí byl v brožuře opomenut./ 9.1.99: v Roztokách posvatební oběd pro rodinu Jany a nejbližší přátele. "Požehnal" nám sympatický starosta Roztok a program obohatil rozhlasový herec Jiří Brož. /Byli jsme s Janou zklamáni, protože nové české zákony nedovolují civilní sňatek, když už jsme v Kanadě měli svatbu v kostele./ Schůzka v centrále YWCY v ČR s vedením Junáka: dostal jsem na krk Řád Stříbrného Vlka, z rukou nové starostky Junáka Ivy Mackové a Toníka Suma. Oběd s býv. naším gen. konsulem Láďou Novým na Hradčanském náměstí a hned jsem uvažoval, jak zařídit, aby byl v Torontě pro 20.000 našich otevřen normální konsulát s ním v čele. Schůzka s agilním senátorem Musialem v budově senátu byla oboustranně prospěšná. Dostali jsme se mj. k reciproční smlouvě o důchodech mezi Kanadou a ČR. Tradiční návštěva u paní Jirárkové, vdovy po našem třídním v pardubické reálce /zemřel stejně jako Patočka po výslechu StB po podepsání Charty 77/ byla příjemnou záležitostí. Návštěva okolí Kokořína, zastávka u léčitele Čandy v Jelenici, zastávka u pomníku padlým čs. letcům v Dejvicích. Oběd se starostou Roztok, prohlídka skautské rezervace /vybudované Jiřím Bayerem/, krmení labutí v Libčicích n. Vltavou. Zájezd s Jirkou Holdem z Kapitanátu vodáků do Nymburku, setkání s red. Střížovskou, pí Slávkou Peroutkovou, večeře pod Okořem a rozloučení s roztockým Klubem seniorů. Stačí? MJ
/A teď věříte, že jsem opravdu o 10 let omládnul?/

Obrázek má cenu tisíce slov.. Nový duchovní správce farnosti sv. Václava Otec Libor Švorčík /ročník 1962/, vpravo, má bezpečné zázemí mezi krajany tím, že předsedou farního výboru se stal Jan Matějovič, vlevo. Otec Libor je bodrý Hanák, narodil se v Olomouci.

Setkání po 50 letech...

"U.S.A.T. GENERAL LEROY ELTINGE" se jmenovala loď námořnictva Spojených států, na níž připlula v sobotu 23. dubna 1949 do přístavu Halifax, do té doby největší skupina 113 uprchlíků z komunistického Československa do Kanady.

"Setkání po padesáti letech" příslušníků této skupiny bude uskutečněno v sobotu 24 dubna 1999 v Torontu. Bližší informace podá: Jan Waldauf, 76 Dalegrove Crescent, Etobicoke, Ontario, Canada M9B 6A9 - tel. (416) 626-3476, e-mail: waldauf@msn.com

Z České republiky

Dne 14. prosince 1998 se v Praze konalo Slavnostní shromáždění při příležitosti 70. výročí založení Československého ústavu zahraničního. Byli tam zástupci české vlády, parlamentu i senátu, delegáti krajanských spolků z Rakouska, ze Slovenska, z býv. Jugoslávie a krajané i z USA a Kanady. Zajímavá byla i ambasadorka z Pejpinu, která hovořila dobře česky. Proběhla i senátorka MUDr. J. Moserová. Na obrázku jsou zleva: prof. A. Měšťan, předseda ČSÚZ v. Jaromír Šlápota a diplomem odměněný ak. sochař J. Vajce.

Cest. kancelář Luhanka v Luhačovicích nabízí lázeňským hostům čas od času zájezd do Zlína, nazvaný "Po stopách Tomáše Bati" za 149 Kč. --Botanik Emil Kúr má ve Vracově vzácnou výstavu tropických rostlin, včetně 40ti druhů palem. --Fr. Čanda z Jelenice u Mělníka je jednatelem Společnosti pro alternativní léčení obvyklých a civilizačních onemocnění /SALOCO/. --Máme kompletní seznam aktivních bank působících v ČR. --Nejstarší český silniční tunel /23.7 m/ je na silnici z Kokořína do Kokořínského Dolu. Má znamenitou ozvěnu. --Ženy se mohou přihlásit do YWCY na adresu Žitná 12, 129 05 Praha 2. Ústřední ředitelkou je Jiřina Kozderová. --Zpěvák Karel Ludvík z Kanady se účastnil recepce uspořádané "Č. Dialogem" na radnici v Dobrušce. Byli tam i Řeháčkovi z Argentiny. --Kdo se chce stát členem Společnosti Jana Masaryka může psát na: Jana Mattlachová, Karlovo nám. 19, 120 00 Praha 2. --V centru "České Kanady" se nachází pension Kunžak, nedaleko Jindřichova Hradce. --Pas Valašského království opravňuje majitele k levným vstupům do různých kulturních institucí a některých hospod. --"Události" vydávané brněnskou technikou měly článek o "Eskymo Welzlovi" z pera Doc. V. Ustohala. Zjistil, že se slavný cestovatel v r. 1929 ucházel o ruku Adolfíny Grögerové. Ani slib, že z ní udělá eskymáckou princeznu nepomohl. Adolfína dosud v Brně žije. —Jihočeskou historii má v oblibě V. Gráf, K. Štecha 4, 370 05 Č. Budějovice. -Syndikát novinářů ČR má adresu: Pařížská 9, Praha 1. --Býv. lyžařský pension Cyrila Musila ve Studnici je od r. 1994 opuštěný a chátrá. Dvě dcery v ČR nemohou dostat majetek zpět, protože nemají úmrtní list svého otce. /Kdo jim v Kanadě může podat pomocnou ruku? Adresy obou dcer jsou v redakci. /--Vyšlo č. 11-12/98 "Zpráv Klubu přátel pardubicka". V red. radě je uveden K. Gottwald, ač od října je na Pravdě Boží. --Krajský obv. soud v Praze poslal Chemapol Group do konkursu. Měl miliardové dluhy, hlavně vůči ČR. Jsou obavy, že až 15.000 ztratí práci. --Jiří Hudík nám sdělil, že v Praze nabízejí v inzerátech různí lidé, že za 4.500 kan. dolarů zařídí získání kanadského občanství. --Někteří "kapitáni" průmyslu přiznávají, že za měsíc vydělávají až 300.000 Kč. Očekává se; na vys. školách budou osvědčení podvodníci přednášet o morálce. Mezi nejbohatší mladé podnikatele patří ml. Adamec. --Podle "MFD" se komunisté pomalu chystají do vlády. Uvažují i o odstranění slova "komunistická" z názvu strany a výměnu Grebeníčka ml. za populárnějšího M. Ransdorfa. --Ceny některých letenek jsou nyní na minimu. Je lépe, když letí 2 a nemusí být příbuzní. Letenka z Prahy do Ostravy je dražší, než letenka do USA/7.500 Kč/!

Dne 31. ledna 199 se v Praze-Karlíně dožil 80-ti let JUDr. Antonín Sum /ml./, býv. tajemník Jana Masaryka. Skautem byl snad od narození, ale zahrával si i s YMCOU a se Sokolem. Každopádně se stal starostou Junáka v obtížných letech. V 50. letech byl dlouho vězněn. Komunistům vůbec nevadilo, že byl za války v domácím odboji a od r. 45 čestným předsedou Sdružení českého národního povstání. Po listopadu 89 pomáhal křísit několik demokratických organizací. Nedávno založil Společnost Jana Masaryka po té, co dosavadní Nadace Jana Masaryka byla zrušena v důsledku nového českého zákona o nadacích. Na obrázku je zmíněný kmet s paní Slávkou Peroutkovou, která mu trpělivě připomíná, aby v zimě nosil rukavice a sem tam něco pořádného snědl..

Jan Masaryk, jak jsme jej neznali: triumf a tragédie

Byl Jan Masaryk oním člověkem, s nímž jsme byli až doposud prostřednictvím literatury seznamováni? V dosud přetrvávajícím pohledu se jeví jako duchaplný, žoviální a poněkud prostořeký demokrat. Tento zjednodušený portrét na základě nových faktů radikálně upravují publicisté Pavel Kosatík a Michal Kolář v biografii Jan Masaryk. Pravdivý příběh. Jejich líčení naznačuje, že naše dosavadní znalosti mnohdy neodpovídaly skutečnosti ani v konturách.

Přehlednou a čtivou prací autoři záměrně člení do dvou částí. Předěl představuje vznik Československé republiky, respektive Masarykův nástup do diplomatických služeb mladého státu. První část je psána se snahou o psychohistorický náhled, druhá je o poznání faktičtější. Text je složen ze sedmatřiceti relativně krátkých kapitol.

Kosatíkovi a Kolářovi se podařilo - jistě byli inspirováni Freudem - přiblížit, jak hluboce zasáhl životy Masarykových dětí fakt stálé otcovy absence. Nejvíce se tato skutečnost odrazila na citlivém Janovi, který ve snaze po sebezvýraznění přešel k revoltě, spojené se záměrným popíráním hlavy rodiny. Nejrůznější studijní peripetie doma, ale i životní ve Spojených státech, kam jej rodina odeslala (dlouhodobá hospitalizace v ústavu pro duševně méněcenné jedince), do značné míry ukončila první světová válka; Jan se v doprovodu matky vrátil do Evropy nedlouho před vypuknutím válečné vřavy. Léta strávená v rakouské uniformě dala jeho životu nebývalý řád. Vše se opět změnilo ve chvíli, kdy se otec stal prezidentem. Následný Janův vstup do diplomacie byl doprovázen stoupajícími nároky a z toho plynoucí zodpovědností, před nimiž po zbytek života s obdivuhodnou vynalézavostí prchal.

K diskutabilním a nejproblematičtějším obdobím popisovaným v Masarykově biografii patří bezesporu léta poválečná. Autoři sice uvádějí, že jejich zájmem bylo "jasně v textu odlišit řeč autentických pramenů od jejich domýšlení a interpretace", avšak poslední kapitoly tuto snahu příliš nepotvrzují. Prokazatelná skutečnost tu není jasně oddělena od domněnek - pozorujeme zde jiston až fascinaci prameny. Kosatík a Kolář naznačují, že fatální zhroucení demokracie v poválečném Československu vedlo k pozvolnému vnitřnímu zhroucení Jana Masaryka. S postupujícím tlakem Moskvy stále více přijímal její diktát. Tykal si s komunisty Gottwaldem i Kopeckým. Zjevně mu záleželo na dobrých vztazích se všemi, a možná i za každou cenu.

Poválečný Jan Masaryk byl podle autorů člověkem, jehož oportunismus počal být nebezpečný. I kdyby jenom polovina toho, co Kosatík s Kolářem závěrem své práce uvádějí, byla pravda, stále půjde - především v rovině styku se členy KSČ - o čtení šokující. Autorská interpretace je v tomto ohledu ovšem stejně přesvědčivá jako neuvěřitelná. Překvapení mohou být rovněž ti, kteří čekali, že v závěru práce bude vyřčena konečná teze o Masarykově smrti; konec je v tomto smyslu otevřený, ale verze sebevraždy se nejeví jako nepravděpodobná.

Kosatíkova a Kolářova kniha upoutá neortodoxním pohledem a snahou o sestavení co nejúplnějšího portrétu. Podnítí-li polemiku, lze očekávat výhrady i ke způsobu zpracování. Ačkoliv si autoři byli vědomi, že Masaryk byl mužem mnoha tváří, pominuli třeba mimořádně zajímavý obraz, který o nepřeli říše "Židu Janovi" vytvořila protektorátní propaganda např. prostřednictvím listu Arijský boj. A přestože je v knize podrobně rozebírán Janův vztah k Edvardu Benešovi - ten jej v červenci 1940 jmenoval exilovým ministrem zahraničí -, není adekvátně ukázán vztah Beneše k Janu Masarykovi. V prezidentových očích bylo možno vůči vrcholně nevyrovnanému diplomatovi spatřit onu skepsi, s níž se na něj kdysi díval jeho otec. Podle prezidentova kancléře Smutného měl Jan Masaryk "chvíle geniálních nápadů vedle okamžiků svrchovaně idiotských". Lze také polemizovat s tezí, že cesta prezidenta Beneše do Moskvy v prosinci 1943 položila základní kámen východního bloku.

V publikaci se lze setkat i s faktickými chybami - Chamberlain neodstoupil z postu ministerského předsedy až po pádu Francie, Jan Masaryk nemohl při nejlepší vůli obdržet občanství Izraele, neboť jeho vznik byl oficiálně vyhlášen až dva měsíce po jeho smrti. Je třeba upozornit i na záměnu výrazů - poznámky jsou vydávány za prameny. Pokud si tedy čtenář chce učinit obrázek o skutečné pramenné základně práce, je nucen k "lovení" v poznámkovém aparátu. Podobné pochybení nastalo i v seznamu zkratek archivů, které jsou uvedeny na stejné formální úrovni jako jednotlivé fondy. *MFD 4/12 - 98*

JAN B. UHLÍŘ
Autor je historik

Pavel Kosatík - Michal Kolář: Jan Masaryk. Pravdivý příběh. Mladá fronta, Praha 1998, 340 stran, náklad a cena neuvedeny.

V Holešově bude beseda o exilovém prozaikovi Čepovi

Holešov (pec) - V Městské knihovně v Holešově se dnes v 17 hodin uskuteční literární beseda nazvaná U Jana Čepa v Paříži. O životě a díle českého exilového spisovatele promluví František Rafaj, který vlastní bohatou textovou i fotografickou dokumentaci o tomto autorovi. Jan Čep patří k významným představitelům české literatury meziválečného období. Kromě několika povídkových souborů a románu Hranice stínu psal především eseje. Po odchodu do exilu v roce 1948 spolupracoval s rozhlasovou stanicí Svobodná Evropa. Zemřel v roce 1974 v Paříži. Součástí dnešní besedy bude i výstavka knih a bibliografických pramenů z archivu Františka Rafaje. Ukázky z některých Čepových textů přednese František Pavlas. Beseda navazuje na cyklus holešovských pořadů Skrytá tvář české literatury, které se konaly pravidelně v domě U svatého Martina. *HPO 4/12*

Peníze od krajana z Kanady poslouží nemocným dětem

Dvakrát tři sta tisíc dolarů putuje do Fakultní nemocnice Motol a Fakultní nemocnice Brno

Praha – Neobvyklou poslední vůli po sobě zanechal osmaosmdesátiletý František Lederer, který na na jaře letošního roku zemřel v ošetřovatelském domě poblíž kanadského Montrealu. »Přeji si, aby mé jmění ve výši šest set tisíc dolarů bylo rozděleno mezi dvě nemocnice ležící na území bývalého Československa,« píše se v závěti. Dvakrát tři sta tisíc dolarů nyní tedy putuje do Fakultní nemocnice Motol a Fakultní nemocnice Brno na zdejší dětská pracoviště.

»Opravdu velkorysý dar byl pro nás překvapením. Není obvyklé, abychom dostávali tak významné finanční částky, navíc od neznámých lidí,« sdělil nám náměstek motolské nemocnice Pavel Březovský. František Lederer ve své závěti blíže neurčil zdravotnická zařízení, kam a za jakým účelem mají být peníze převedeny. O tom rozhodl až vykonavatel poslední vůle, právník Oscar Respitz. Štědrý – byť pro většinu lidí neznámý – dárce František Lederer měl pestrou minulost. Narodil se v Opavě, kde vystudoval textilní odbornou školu. Po nacistické okupaci emigroval do Santa Dominga, odkud se přestěhoval do Kanady. Tam dostal zaměstnání u mezinárodní konzultační firmy Werner, která se specializovala na podnikatelskou činnost v textilním průmyslu. Žil ale i v Brazílii, Argentině, Turecku či Španělsku. Do Kanady se vrátil před patnácti lety, než odešel do penzovský.

ŘEDITELKA nemocnice Helena Rognerová při předávání tomografu Foto LEOŠ CHODURA

»Nikdy se neoženil a byl to velice slušný a skromný člověk,« říkají o něm jeho přátelé, žijící po celém světě.

Formální předání šeku ve výši tří sta tisíc dolarů se sice ve Fakultní nemocnici Motol uskutečnilo včera, ale ze zmíněných peněz již byl do dětské motolské nemocnice pořízen počítačový tomograf a speciální přístroj Seremat, který automatizuje sérologické metody a virologická vyšetření.

»Přístroje jsme získali na základě akontace. Pro nás bylo důležité, abychom vykonavatelům poslední vůle ukázali, že peníze nespadnou do černé díry. Je to i signál pro krajany, kteří se boji do naší nemocnice investovat, protože mají strach, že se peníze někde ztratí,« vysvětlil náměstek nemocnice Březovský. Nový počítačový tomograf nahradí svého předchůdce, který byl do nemocnice pořízen díky sbírce »Národ dětem« před sedmi lety. »Tento přístroj se nám doslova rozpadl. Jeho nástupce bude sloužit dětským pacientům, kteří jsou onkologicky nemocní nebo u nich dochází bez zjevné příčiny ke stavům bezvědomí,« doplnil šéf Kliniky zobrazovacích metod Stanislav Tůma. Po štědrém dárci bylo pojmenováno motolské pracoviště, kde je přístroj umístěn – od včerejšího dne se jmenuje »Ledererovo centrální tomografické pracoviště«.

DANA MERTOVÁ

O LETCÍCH

Brno: V rámci "Leteckého klubu R.A.F." se konají schůzky jednou měsíčně. Přichází 28 vdov a 10 býv. příslušníků RAF. Jednatelem je Boh. Svoboda. --Expozice o historii létání v Přerově je v Městském informačním centru. Zásluhu mají členové pobočky Svazu letců. --Ppluk. Štěpán Barabáš z Melbourne se nedávno vrátil z ČR, kde se sešel s válečnými kamarády. --V Padstow, NSW, zemřel 2.1.98 býv. příslušník 311. RAF perutě plk. Ant. Kříž. Bylo mu 79 let. --Oprava: Lad. Valníček zemřel v Brně 20.9.1977, nikoliv o 10 let později. --Trapas v parčíku kolem pomníku padlým letcům v Dejvicích: pejskové se postarali o to, že se kolem nedá chodit a navíc jména padlých jsou takřka nečitelná. Jak to napravit? --Čestným občanem Hrochova Týnce se stal plk. Ladislav Zadrobílek. /Foto příště./ --Ve Valašských Kloboukách žije plk. Josef /"Inventor"/ Balejka, který má nejen mladší a novou manželku /a proto zřejmě omládl na těle i na duchu/, ale stále vynalézá. Vypracoval např. systém hašení velkých lesních požárů. --Nejlepším stíhacím letounem na světě je údajně ruský MIG-31M. Okopíroval am. technologii stealth. Může prý najednou útočit na 20 různých cílů. --Foto Aloise Páteczka jsme našli na táblu absolventů Školy let. specialistů z let 1932-33. -- Vyjímečně dobře redigované "Pojizerské listy" měly reportáž "Kdo byl František Truhlář". Pomohl historik Jaroslav Cirkl z Turnova. --Stále potřebujeme informace, kde a kdy v BC zemřel Josef Jílek. Pocházel z Druzlové u Plzně. --5.3.1957 zahynul při havárce letounu Beverley XH-117 u Abingdonu v Anglii plk. Jindřich Zářecký, nar. 6.8.1918 v Plzni. --V USA prý žije záp. letec Stan. Vejtasa. Kdo ví víc? --Gen. Antonín Liška, autor několika vynikajících knih, zemřel v Plzni 3.12.98. --Oprava: plk. Zd. Těšínský nebyl autorem výstavy k 80. výročí vzniku ČSR a voj. letectva v Lobkovicově paláci v Praze; zasloužili se PhDr. Zbyněk Dudа a Ing. Otta Poláček. --Plk. Jaroslav Gajdoš měl v Riverside, CA. operaci srdce /6 bypasses/. Zotavuje se. Vyznamenal se během korejské a vietnamské války. --Do Roztok u Prahy dojíždí z Anglie občas Evžen Vantoch, prý býv. letec. Je mu asi 80. Kdo o něm ví víc? --A. Valenta, účastník útěku ze Saganu a popravený Gestapem, je pochován v britské sekci hřbitova v Poznani v Polsku. --Teplický rodák Jan R. Alexander, DFC, DFM, sloužil za války u angl. 83. perutě. Značkoval cíle pro velké bombardovací svazy. U 214. angl. perutě byli A. Tolar, O. Hořejší, Stan. Zienert a Jar. Rolenc. --Spec. úkoly měla angl. peruť 101, v které byl Jiří O. Fischl. Operoval ABC /Airborne Cigar/ což byla rušící aparatúra proti něm. palubním radiostanicím FuG 16. Bedřich Schäffer byl u 280. angl. perutě, která zachraňovala sestřelené letce nad mořem. Během 60ti operačních letů zachránil 24 letců. Po Ansonech dostala peruť typ Vickers-Warwick Mk. I. --Z Anglie se ozval plk. Raimund Puda a zdraví své přátele. --V Chebu vyšla knížka o gen. Jiřím Hartmanovi. --U zrodu ČSA byli vojenští letci: prvním ředitelem byl mjr. Karel Hupner, 1883-1956, který velel 1. let. pluku ve Kbelích. --"Být sám sebou není k zahození" je název článku o Lad. Sitenském. Je označen za legendárního fotografa. Nedávno oslavil "80". --V "Letectví" č. 1/99 se s gen. K. Mrázkem rozloučil autor Fr. Srp. --V Praze zemřel let. novinář Vančura, 70. -- Vl. Palička mluvil na pohřbu mjr. Ant. Bartoše, velitele výsadku CLAY. Bartoš žil v New Yorku. Pocházel z Lanžhota. Z výsadku žije už jen Čestmír Šikola v ČR. -- K. Kadlec se ozval ze Šumperka. --U Přerova byla havárka voj. vrtulníku a zahynuli 4 nejzkušenější piloti, které ČR měla. --Jiřího Schwarze zajímá, co se děje doma. Ptá se: prodáme cizincům Karlštejn či dokonce Hradčany? --AEROMEDIA, POBox 15, 158 80 Praha 58, má na skladě knihy s let. a voj. tématikou. /Vážným zájemcům pošleme takový přehled zdarma./ --Bez podpory vyplácené britskou organizací ABA /Air Bridge Association/ by vdovy po čs. válečných letcích měly nouzi. --Akci vede G/C Jim Auton. --Ing. O. Poláček začal s přípravami velké výstavy o čs. letectvu v Národním Muzeu v Praze v r. 2000. --Voják a později letec Karel Šanda zemřel v Anglii 4.12.98. Za letce se s ním rozloučil gen. M. Ludikar. --"Let. klub RAF" vydal pěknou vánoční kartu. Členové se scházejí v Zemanově kavárně v Brně. --Pro Marii Hrubou, vdovu po Ottovi, jsou "KL" "kořením života". Žije v Nové Pace. --Co se stalo s Václavem K. Jandou, nar. 10.7.1920, zadním střelcem? Sloužil u 311. v Tainu. --VOTOBIA v Olomouci vydala hodnotnou knížku Josefa Doubka "Joe-Navigátor od Třistajedenáctky", 132 stran. Jde o překlad anglického originálu "Prague Pimpernel". Má však víc fotografií. Poslal nám ji Lub. Faitz, Absolonova 8, 624 00 Brno, výborný překladatel. Doubek žije se svou manželkou Betty v Austrálii. Létal hlavně s posádkou Spitz, Kaňovský, Bunzl, O. Špaček a Žežulka. U 311. byl starostou sokolské jednoty. --17.1.99 slavili u Volki v Lindenhurst, NY 55. výročí svatby. Lubomír učil na let. akademii v Hradci a "přes kopečky" mu po únoru 48 pomohl Josef Řehounek. -- Díky plk. Josefu Váňovi, jednateli SL ČR a s pomocí B. Jaroše, A. Konopického, OBE, L. Snídala, J. Vojkůvky a j. byly všechny urny v Anglii padlých čs. letců předány pozůstalým či jinam.

Při rozdávání medajlí 28. října 98 na pražském Hradě dostal jednu /za statečnost v boji/ in memoriam legendární válečný noční stíhač Karel Kuttelwascher, zvaný u angl. 1. perutě "KUT". Sestřelil celkem 18 německých letadel a 5 jich poškodil. Příslušnou medajli předal nedávno v Londýně český velvyslanec Pavel Seifter pozůstalým dcerám Karla Kuttelwaschera. Jeho oficiální biografii napsal Roger Darlington; vyšla v Anglii pod názvem "Night Hawk". České znění "Noční jestřáb" vyšlo v Praze v r. 1993.

Zastupitelstvo města Brna udělilo čestné občanství města in memoriam gen. mjr. Otmaru Kučerovi, DFC, za osobní zásluhy o osvobození naší vlasti v řadách anglické RAF. Dekret podepsala primátorka Brna 1. září 1998. Otmar se narodil 13.7.1914 v Brně-Juliánově, zemřel tamtéž 6.6.1995. V dobách dobrých i zlých mu po boku věrně stála jeho manželka Alexandra.

Zemřel letec RAF Dvorský

Ve věku nedožitých 90 let zemřel na Nový rok generálmajor letectva ve výslužbě, bývalý příslušník 311. československé bombardovací perutě britského Královského letectva (RAF) Stanislav Dvorský. Jménem rodiny to oznámil Martin Dvorský. Rozloučení s někdejším pilotem, který byl nositelem Řádu Milana Rastislava Štefánika, Československého válečného kříže a dalších významnění, se uskuteční v pátek ve velké obřadní síni krematoria v Praze-Strašnicích. Účastník bitvy o Británii byl po únoru 1948 stejně jako ostatní piloti, kteří se po válce vrátili domů a neemigrovali, vyhozen z armády. Živil se pak jako řidič. „Vrátili jsme se po válce domů plni nadšení a chuti budovat československé vojenské i civilní letectvo a byli jsme zaskočeni tím, jak se k nám komunistický režim zachoval," řekl před více než půl lety Dvorský. Slavná 311. československá bombardovací peruť vznikla 2 srpna 1940 v Coslordu tři týdny po prvních německých náletech na Velkou Británii. Po 310. československé stíhací peruti, která byla založena již 12 července 1940, se tak stala druhou československou složkou v řadách britského letectva. Českoslovenští letci uskutečnili za dobu svého působení v Anglii přes 3000 operačních letů. Šp. 7/1/99

Wing Commander Karel /"Charlie"/ Mrázek byl také známý jako výborný střelec s pistolí. Tento záběr nebyl dosud nikde uveřejněn. Narodil se 29.10.1910 v Náchodě a zemřel 5.12.1998 v Jablonci nad Nisou. Vrcholem jeho válečné kariéry bylo, když se stal velitelem čs. stíhacího wingu. Po válce velel 3. letecké divizi v Brně. Po únoru 48 byl degradován a uvězněn. V r. 1990 byl jmenován generál-majorem v. v.

Ačkoli byl Charlie legendární hrdina, většina lidí ho téměř vůbec neznala

P r a h a - Na kontě stíhače Karla Mrázka jsou "jen" čtyři sestřely nepřátelských letounů, a přesto se pro své spolubojovníky stal legendou, která za druhé světové války proslula plánováním ofenzivních letů z Velké Británie nad Belgii a severní Francii.

"Kdo to peklo přežil, musel být dobrý. Avšak Wing Commander flying, tedy velitelem 310., 312. a 313. stíhací perutě, se stal jen málokdo. To byli výjimeční stíhači, kteří vodili své jednotky do boje," říká o Mrázkovi - přezdívanému Charlie - archivář Sdružení československých zahraničních letců Zdeněk Hurt.

Charlie v sobotu zemřel. Bylo mu osmaosmdesát, a přesto si až do posledních dnů zachoval obdivuhodně jasnou mysl. Většina lidí - zmanipulovaná prosovětskou propagandou, která prakticky vymazala západní odboj z historie - ho ani neznala.

"Byla to velká postava, profesionál. Žádná guma, kterou jako záklaďáci známe z kasáren. Byl osobností, jakou by měl být každý důstojník," říká o válečném hrdinovi letecký historik Jiří Rajlich.

Stíhačův spolubojovník z Velké Británie Antonín Vendl potvrzuje: "Charlie s námi šel do nejtěžších leteckých bitev a často nás z nich vyvedl jen s minimálními ztrátami. Pančeku - to byl kumšt, který svedl jen málokdo. Splnit úkol, a ještě přivést své chlapce přes průliv La Manche domů."

Když v červnu 1942 při srážce s německým letounem zahynul velitel tří československých stíhacích perutí legendární Alois Vašátko, stal se Mrázek jeho nástupcem. I když vlastně nemusel. Ve Velké Británii totiž platilo: po dvou stech bojových hodinách se podle pravidel odcházelo na půlroční odpočinek. Mrázek zůstal u jednotky se svými kamarády. "Vodil letouny do akcí až do března 1943," uvedl historik Rajlich.

Jako prvního Čechoslováka ho vyznamenalo britské velení řádem D.S.O. za výjimečné služby. Pár měsíců předtím dostal letecký válečný kříž (D.F.C.). "Tento důstojník velel své peruti s nevšední energií a zápalem a vždy projevoval mimořádné nadšení dostat se do křížku s nepřítelem," ohodnotili ho Britové.

Do Prahy se Mrázek vrátil už v květnu 1945. Až do února 1948 velel třetí letecké divizi v Brně. Pak ho stihl osud stovek vojáků, kteří bojovali na západní frontě. Stejně jako oni byl obviněn z vlastizrady a vyhozen z armády.

"Zklamán Charlie byl, ale nezlomilo ho to," vzpomíná stíhací eso a Mrázkův kamarád František Fajtl.

"Nehledě na šikanování tajné policie chodil na besedy s lidmi a ti se od setkání nenechali nikdy odradit, třebaže z toho měli vždycky popotahovačky," vzpomíná archivář Hurt.

Hrdina letecké bitvy o Velkou Británii dožil svou civilní kariéru jako zaměstnanec firmy Autobrzdy v Jablonci nad Nisou, obor nářadí. "Bydlím jako důchodce v Jablonci a věřím, že tento národ si udrží svobodu a demokracii na věky, neboť si to po všech strastech a ujařmeních zaslouhuje," napsal Charlie v roce 1996 ve svých pamětech. Velel jsem stíhačům.

JAN GAZDÍK, PAVEL BAROCH

O VOJÁCÍCH

K diskusi v tisku, zda jsme se v r. 1938 měli Němcům bránit, přispěl do náchodského "Času" V. Kops z Broumova. Bylo by to naivní, podle něho. --Nová kniha Ludvík Svoboda: "Cestami života-I." 402 stran. Týká se úseku dějů od r. 1938 do zajetí Sověty po porážce Polska. V knize jsou informace, které prez. Husák zakázal publikovat, když vládnul. --Ppor. David Franta absolvoval britskou voj. akademii v Sandhurst na jedničku. Pomohlo mu, že je všestranný sportovec. Nyní pokračuje ve studiích ve Vyškově. --V Děčíně byla úspěšná výstava "Psal se rok 1918". Autorem scénáře byl pilný Zd. Plíhal. --80. narozeniny oslavil v Třeboni záp. voják slovenského původu Ján Bačík. /Článek o něm přineseme./ --Gruzie koupí 120 starých českých tanků T-54. --K oslavám výročí Dukly v r. 98 české MO pozváno nebylo. -- Bojovník od Tobruku, gen. Lad. Svátek, dostal na MO Záslužný kříž, od gen. J. Dufka. --Voj. novinář I. Hrázek navštívil voj. hřbitov u Tobruku, kde odpočívají i naši padlí. Článek vyšel v "Rovnosti" 28. 11. 98. -- JUDr. K. Vaš, 80+, má na svědomí nejen gen. Píku, ale další oběti 50. let. L. Havara ho nazval "jedním z nejhorších žijících zločinců" v "MFD" 18. 12. 98, ale před soud zřejmě postaven nebude. Podobně plk. J. Hlavačka, který dal pokyn k vybudování "železné opony" a zábranám, které způsobily smrt stovek čs. a cizích občanů. --Kazatel Církve Bratrské se stal kaplanem České armády. Před ním tutéž funkci dostali 2 ř. katoličtí kněží/T. Holub a J. Rous/. --Národní filmový archiv /vedoucí: Vl. Opěla/ převzal od Českého armádního filmu všechny archiválie, od legií v I. válce po dnešek. Některé ve špatném stavu. --Podle J. Gebharta z Hist. ústavu byla čs. demokracie prvně ohrožena už v r. 1933, kdy se v Německu dostal k moci A. Hitler. --Veřejnosti byl zpřístupněn čs. pěchotní srub N-S82 "Březinka" u Náchoda. --Jan Dubeš zemřel ve Zlíně 3. 3. 1996. Bylo mu 82 let. --V Myslechovicích u Olomouce zemřel býv. příslušník záp. obměněné brigády Emil Křístek, 78. --Býv. velitel pluku v Hradci Kr. plk. gšt. Josef Chleboun prožil těžká 50. léta, ale v r. 1990 in memoriam rehabilitován nebyl. Proč? --Tvrdí se, že plk. gšt. Karel Lukas z Brníčka u Záběhu, byl v "domečku" ubit v r. 48, jiní mluví o r. 49. Plk. Lukas byl svobodný, ale jeho neteř žije údajně v USA. Kde? --Tonik Částka projel autobusem ČR a Slovensko. Navštívil kamaráda gen. A. Petráka, hrob rodičů v Jaroměřicích n. Rok., byl na sjezdu "Tobručáků" v Praze. Pak se zotavil v K. Varech, ale do Anglie se vracel rád. Z elitní čety por. J. Kholla /jeho dvojníka/ žijí jen 3: R. Černý, J. Krob a Částka. Zajímavé bylo setkání s Chmelíkem, Raškou a Sejčkem. --Předsedou ČsOL je plk. Jan Štursa, Sokolská 33, 120 00 Praha 2. Tel. 296991. --V Brookwoodu byl uložen popel dvou "Tobručáků": Vlad. Nájemníka a Josefa Mráka s paní. -- J. Kilies má adresu: 1542 State Rd. - 238 E, Noblesville, IN 46060, USA. -- Zd. Březina, Lad. Březný, K. Cikhard, F. Doleček, J. Fajkus, V. Grossman, O. Hlobil, Jindřich Holčák, Josef Holčák, J. Kalášek, I. Kolařík a Fr. Krnáč -- jejich životopisy přinesl časopis "Šipinky" ve Val. Meziříčí. --Na škole v N. Lískovci u Brna byla odhalena deska na počest /je tam po něm pojmenována i ulice/ rotmistra Petra Křivky. Po únoru 48 založil ilegální organizaci proti komunistům, byl zatčen, odsouzen na smrt a 21. 7. 1951 v Brně popraven. /Materiál od jeho syna Vladimíra z USA jsme dostali v pořádku a uveřejníme./ -- Z Phoenix, AZ se ozvala dcera gen. Josefa Bartíka, kterého 28. 10. 98 na Hradě vyznamenali Řádem Bílého lva in memoriam. --V Ostravě zemřel záp. voják Bohumír Prusek, válečný kamarád Petra Halušky.

Za službu v cizí armádě za mřížemi

Cheb (vbo) - Z trestného činu služby v cizím vojsku obvinil chebský vyšetřovatel mladé muže z Troubek na Kroměřížsku a z Uherského Brodu. Oba předtím zadržela policie po přejezdu hranice ze SRN. Při pasové kontrole předložili jen náhradní doklady a policisté zjistili, že jeden z nich je hledanou osobou. Prohlídka zavazadel odhalila doklady, fotografie a vojenské odznaky cizí armády. „Oba pod krycími jmény vykonávali bez povolení prezidenta službu v cizí armádě ve Francii," uvedl mluvčí západočeské policie Jiří Soukup. To náš branný zákon neumožňuje a výjimkou není ani francouzská cizinecká legie. Muži, který byl ještě před rokem poddůstojníkem v naší armádě, i jeho kamarádovi nyní hrozí trest odnětí svobody od tří do šesti roků. Oba dobrodruzi skončili v policejní cele.

Tato deska byla odhalena v obci Vlkoš, blízko Kyjova. Text zní: "Zahraniční vojáci a letci svému veliteli 1939-1945. Generál Sergěj Ingr, 1894 Vlkoš, 1956 Paříž." Současně vydalo ministerstvo obrany ČR knížku z pera Ing. G. Svobody, která má 140 stran a četné fotografie. Podle autora byl rod Ingrů švédského původu. Je doloženo, že švédský voják jménem Michal Ingr se nevrátil domů, ale usadil se v Kunvaldu v r. 1650. Jeho potomci začali později užívat jméno Inger a nakonec Ingr. Kniha má nové informace o Reicinovi, Píkovi, Bočkovi, Svobodovi a jiných.

Československé tanky v Tobrúku

Pavel Pilař

Již podruhé v průběhu jednoho roku se objevili na severoafrickém bojišti v libyjském Tobrúku čs. vojáci. Stalo se tak 30. 12. 1942, kdy Československý 200. lehký protiletadlový pluk - Východní (200 Czechoslovak Light Antiaircraft Regiment-East) v bojovém počtu 54 důstojníci a 957 mužů postupně zaujímal palebná postavení v systému protiletadlové obrany tohoto významného spojeneckého přístavu a jeho okolí. Naši vojáci prosluli mezi spolubojovníky nejen svou přizpůsobivostí, jak se dokázali proměnit z pěšáků na dělostřelce, ale i maximální zručností a technickou šikovností, s níž zacházeli se svěřenou nebo kořistní technikou. Dílenská četa pluku (Workshop Section) stahovala do plukovních dílen opuštěná děla a automobily, která kanibalizací nalezeného vojenského materiálu a „podomácku" zhotovených dílů zprovozňovala.

Velitel pluku plk. pěch. Karel Klapálek 9. 2. 1943 nařídil veliteli dílenské čety kpt. Ing. Emilu Grünhutovi-Grégrovi, aby na bývalem bojišti vyhledal britský nebo německý tank, který by po opravě sloužil k výcviku řidičů. Sám o jednom věděl. Jeho příkazníkovi totiž sloužil k sušení vypraného prádla. A tak se na druhý den několik mechaniků pustilo do opravy britského tanku Valentine, který byl ponechán svému osudu v blízkosti velitelství pluku. Celodenní práce přinesla své ovoce, neboť se již navečer podařilo uvést do chodu motor a opravit jeden pás.

Následující den od časného rána pokračovali mechanici urychleně v opravě podvozku, aby v 10.15 hod. oznámili, že tank, britskou vojenskou správou označený za neupotřebitelný, který několik měsíců na poušti rezivěl, je schopen jízdy. Řízení se ujal rtm. v zál. Josef Pospíšil, který dovedl tank po vlastní ose do plukovních dílen na Forte Perrone (3 km záp. Tobrúk a 3 km sev. velitelství pluku), staré části zbořené turecké pevnosti, kde byla oprava 16. 2. dokončena (nejvíce práce nakonec dalo otáčení věže). Ihned byly zahájeny zkušební jízdy.

Zatím plk. Klapálek oznámil velitelům praporů, že pro zpestření jednotvárného života a k výcviku opravili mechanici pluku tank Valentine, na němž budou probíhat řidičská a střelecká cvičení. Ve středu 17. 2. shlédli opravený tank, jeho zbraně a řízení ve volném prostoru u moře 42 vybraní důstojníci praporů a rot, praporní a rotní dělnističtí a automechanici a někteří řidiči. Počínaje 20. 2. se třikrát týdně rozeběhl běžný tankový výcvik po praporech, jehož se zúčastnili vždy 1 důstojník od každého praporu a po 2 mužích z každé roty, praporní čety a samostatné čety.

Aktivita našich vojáků, kteří z toho, co pouští dala, dělali úplné zázraky, se donesla až k brigadierovi D. Dunlopovi, jinak veliteli britské 17. protiletadlové brigády, do jejíž sestavy čs. pluk náležel. Ten rozhodl, aby se opravený tank využil při střelbě na tažené pohyblivé cíle. Pod pohyblivými terči se skrývaly pozůstatky rozbité italské techniky vlečené na dlouhém ocelovém lanu. Šlo o italské tančíky, resp. jejich podvozky se zachovalými pásy, traktory, dezinfekční kotel na kolech nebo o improvizované monstrum zhotovené z kol italských děl a vodní cisterny. Jeden malý traktor byl upraven jako atrapa středního tanku.

Naši vojáci střílели na provizorně zřízené protitankové střelnici v prostoru sev. Forte Perrone na pobřeží na vzdálenost 500-600 yardů (cca 460-550 m) protiletadlovými kanony Bofors ráže 40 mm vždy osmi vysoce výbušnými náboji na každé dělo. Po prvních střelbách přišel nezbytný zlepšovák v podobě sáčků se střelným prachem nebo beden s německými či italskými světlicemi, které po zásahu explodovaly a přihlížející se dočkali efektně vyhlížejícího ohňostroje. Střelba však neměla vždy hladký průběh. Někdy se strhl prudký liják, jindy přišel náraz vítr nebo se střelcům, včetně britských sousedů, podařilo zasáhnout vlečné lano, popřípadě úplně zničit terč. O zábavu tak bylo postaráno, zvláště když začaly terče docházet a muselo se pro ně Fiatem-Diesel vyjíždět na hodně vzdálená místa.

Velká chvíle přišla 24. 3. 1943, kdy do palebných postavení čs. pluku a na jeho protitankovou střelnici zavítal generál gen. mjr. A. J. C. Pollock, vrchní velitel protiletadlové obrany ve východním Středomoří. Naši dělostřelci zahájili nejprve palbu na pevné pozemní cíle (tanky) šesti kanony Bofors, z nichž každý vystřelil 16 ran s naprosto přesvědčivým výsledkem: prakticky co rána, to zásah. Vrásky na čele velitele dílenské čety se prohloubily, kde brát další terče? Pak přišla na řadu střelba na pohyblivý pozemní cíl tažený tankem Valentine, kdy tři kanony Bofors vypálily po čtyřech ranách během jedné jízdy. Jelo se dvakrát a opět s výtečným výsledkem. Ukázka vyvrcholila pěším útokem čs. čety podporovaným tankem Valentine střílejícím za jízdy (!), který ukončila zteč s vrhem kořistních italských granátů. „The firing of the Bofors guns was outstanding and absolutely first-class," nadšené prohlásil gen. Pollock a pak ještě několikrát opakoval slova obdivu nad skvělým výsledkem střelby a provedeným útokem pěší čety. Naši vojáci tak znovu prokázali, že jsou starými pěšáky. Tank Valentine se stal chloubou čs. pluku a každá návštěva se v něm ráda povozila. Našim to však nedalo a 5. 4. se pustili do opravy dalšího opuštěného tanku Valentine, který následující den převezli do plukovních dílen. Oba tanky si 24. 4. rovněž prohlédl velitel Čs. vojenské mise pro Balkán, Blízký a Střední východ div. gen. Andrej Gak (Mézl) a s jedním se svezl na střelnici následován druhým, kde jel pro změnu zase plk. Klapálek. S oběma tanky byl 6. 5. zahájen každodenní tzv. instrukční kurs pro řidiče a střelce z tanku a vedle toho ještě každodenní tzv. informativní mechanický kurs pro praporní a rotní automechaniky o opravách tanků. Výsledky své práce se naši vojáci pochlubili 3. 6. také veliteli protiletadlové obrany oblasti Cyrenaica brigadierovi T. E. H. Helbymu, který na protitankové střelnici sledoval střelbu na pevné cíle třemi kanony Bofors, přičemž každé dělo vypálilo 20 ran.

Dílenská četa však chystala další překvapení. Dva automechanici se 28. 4. vydali do terénu a poblíž španělské farmy objevili britský tank Matilda a připravili jej k odtažení. Na tanku se tvrdě pracovalo, bylo zprovozněno i jeho dělo a závěr, ale oprava zůstala pravděpodobně nedokončena. Pluk končil svou středovýchodní anabázi a přesouval se kolem Afriky do Velké Británie. Dílenská četa veškerou svěřenou techniku a většinu vlastními silami zhotoveného materiálu odevzdala 12. 6. 1943 do britských sběrných skladů (tanky do „Salvage"). Netřeba dodávat, že popisovaná tanková středovýchodní improvizace přišla našim vojákům vhod, když vzápětí na britské půdě vytvořili obrněnou brigádu. A to ještě pod dohledem plk. Klapálka probíhala v Tobrúku důstojnická aplikační cvičení o taktickém využití tankových jednotek. Náhodný pozorovatel by zvolal, jaká prozíravost! Jednalo se však o záměr, neboť se již dopředu počítalo s vytvořením čs. tankové jednotky. Předpokládalo se dokonce, že plk. Klapálek převezme funkci velitele tankového pluku. Že bylo později leccos jinak? Taková je válka.

Na závěr uveďme, že československé tanky v Tobrúku představovaly britské tanky Valentine II o hmotnosti 16 tun, které byly vyzbrojeny dělem ráže 2 pdr (40 mm) a kulometem BESA ráže 7,92 mm. První nalezený Valentine si naši vojáci orientačně pojmenovali „Valentin 1" a druhý „Valentin 2". Je známo, že Valentin 1 dostal zelený nátěr a československou kokardu na věž, tu měl nepochybně i Valentin 2. Nepodařilo se mi identifikovat, zda tanky nesly označení dílenské čety, jímž byl červený trojúhelník s bílým ozubeným kolem. Pro oba Valentine byly opraveny 2 minomety jako věžová výzbroj. O třetím čs. tanku Matilda, který si naši vojáci orientačně pojmenovali „Matylda", pamětníci mlčí a archivní materiály jsou na další informace skoupé. Muselo se však nepochybně jednat o typ Matilda I. HPM 8/97

Rozloučení se spolubojovníkem - zahraničním vojákem - Aloisem Šimečkem

Holešov (RS) - Vojáků, kteří nasazovali své životy v boji proti německému nacismu, v poslední době znatelně ubývá. Jedním z nich byl i Holešovák Alois Šimeček, který však před hrozbou perzekuce v roce 1947 odešel do Velké Británie. Při své poslední návštěvě příbuzných ho postihl srdeční infarkt a 14. října zemřel. Rozloučení s ním proběhlo v holešovské obřadní síni 23. října 1998.

Osudy Aloise Šimečka (*1918) nám v krátkosti přibližuje jeho spolubojovník ze západních armád Jaroslav Chmelík:

„Po okupaci ČSR nacisty (15. 3. 1939) opustilo ilegálně vlast mnoho mužů, kteří se chtěli zapojit do ozbrojeného boje proti okupantům. Ještě v roce 1939 odešel starší bratr A. Šimečka a v krutě zimě 1939 - 40 i Alois sám. Ilegálně přešel přes Slovensko do Maďarska, ale v Budapešti byl zadržen a deportován zpět na Slovensko. Na druhý pokus se přes Maďarsko, Jugoslávii, Řecko a Turecko dostal do Čsl. armády v zahraničí.

V roce 1940 po pádu Francie se se svým bratrem dostal do Anglie a po vyloděni opět bojoval ve Francii. V závěru války se oba zúčastnili osvobozování ČSR. Jejich jednotka však byla v Plzni zastavena a pochod na Prahu se na základě požadavku Ruska a dohod velmocí nekonal.

Alois po válce odešel z armády a nastoupil službu u státní policie. Zahájil ji v Hradci Králové. V červnu 1947 při plnění svých povinností zadržel zloděje přímo při činu. Pachatel byl uvězněn, ale dodatečně se zjistilo, že se jedná o důstojníka sovětské armády.

Přestože Alois Šimeček plnil úkoly suverénního státu, jeho nadřízení, tehdy již dosazení komunistickou stranou, dávali otevřeně najevo, že takto přísně neměl proti příslušníkovi Rudé armády postupovat. Zvláště proto, že on sám byl pouze příslušníkem buržoazní armády. Tajně bylo usneseno, že A. Šimeček, agent imperialistů, bude zlikvidován.

O tomto rozhodnutí se však Alois po varování dozvěděl, a proto pozval z Anglie svou snoubenku a rychle se oženil. Poté odjel s manželkou na svatební cestu do Velké Británie, kde požádal o azyl. Za tento útěk k „imperialistům" byl v nepřítomnosti odsouzen k mnohaletému vězení.

K osudu Šimečkovy rodiny je třeba dodat, že otec Aloise byl za účast svých synů v zahraniční armádě internován v koncentračním táboře a v roce 1942 zabit v plynové komoře. Jejich další bratr se skrýval více jak dva roky v lesích.

Alois Šimeček se jako vdovec při dosažení osmdesátky vydal navštívit rodinu. Jeho život se však při jeho návštěvě uzavřel. Po pietním aktu a posledním rozloučení 23. října byl zpopelněn."

VTIP NA ROZLOUČENOU

Kanadské vojenské námořnictvo má ve zvyku končit své zprávy výrazem „Nothing More" (nic víc). A tak jednou záložníci dostali dopisy následujícího znění. „Příští víkend se bude konat cvičení. Dostavte se na uvedené místo v tolik a tolik hodin, vemte si sebou čepici a kravatu. Nic víc".

O PARAŠUTISTECH

Předsedou vědecké rady Historického ústavu AV ČR se stal historik Jan Gebhart, ročník 1945. Napsal nedávno pro "Lidové noviny" článek o atentát na Heydricha, s podtitulkem "28. prosince 1941: Domácí odboj dostal opožděný vánoční dárek". Jeho názor: poměry v Protektorátu byly mnohem nebezpečnější a také složitější, než vysazení parašutisté očekávali. --Heydrichem se zabývá MUDr. Alois Honěk v interview, který poskytl pražským novinářům. Článek vyšel pod názvem "Muž, který uspal Heydricha". Ve chvíli, kdy na Bulovku přivezli Heydricha, byl Honěk narkotizér. Němci nakonec nemocnici ovládli a později oznámili, že Heydrich zemřel na zánět pobřišnice. Podle MUDr. Honka to byla nejspíš mozková embolie. --Fr. Klimeš se zabývá otázkou, proč musel být Heydrich odstraněn ze scény před odchodem do Francie. Angličané měli eminentní zájem, aby jeho kariéra skončila. Varoval je nejspíš i Canaris /přes Portugalsko/. --Major Ant. Bartoš, MC, se narodil v Lanžhotě 12. 9. 1910. --Gen. Ant. Petrák vzpomněl, jak znamenitě propagovali čs. boxing Eda Hrabák a Vilda Jakš. Později Jakš přišel při nehodě o oko a byl z vojenské služby vyřazen. Petrák, byv. instruktor čs. parašutistů, nám poslal kritické připomínky k TV pořadu "Stínoví vojáci", který proběhl nedávno. --Z Prahy máme zprávu, že vážně onemocněl gen. Rudolf Pernický, který velel výsadku TUNGSTEN. Byl to Pernický, který se svým podřízeným L. Musilem navázal spojení s C. Musilem ve Studnici u Nového Města na Moravě. --Článek "Operace CLAY-EVA" se dostal i do "Ratíškovického zvonu" a autorem byl Jan Šupálek z Bechyně. Sešel se mj. s inž. Čestmírem Šikolou, který jako radiotelegrafista poslal do Londýna přes 800 depeší. -- Karla Niemczyka /Epping, Austrálie/ zajímá, proč dostal jistý krajan z Belleville, Ont., odškodné od české vlády. Jistě to nebylo za službu v čs. armádě v Anglii za války. --Paní Marii Bartošové, roz. Šestákové, posíláme naši upřímnou kondolenci k úmrtí jejího manžela. --Za své éry jako velitel Mírova v 50. letech užíval vrchní strážmistr V. Kohlíček krycího jména Oldřich Skála. / Žije nyní a od ledna 1970 v Brantfordu, Ont. /--Pohřebnímu vozu říkali vězni "Amnestie". Mezi vězni byl i gen. Zdeněk Gold a známý voj. jezdec Čechura. -- --Máme seznam "Hitlerováků" z r. 1990. Má 346 jmen s hodnostmi, jaké měli v 50. letech. -- Ant. Bartoš v depeších do Londýna žádal o shoz zbraní a bez obalu varoval, že když zbraně ze Západu nepřijdou, bude vliv Východu u nás absolutní. Výsadek CLAY se naposledy skryl v Prušánkách na jižní Moravě, kam dorazila východní fronta 14. dubna 1945. Měli štěstí, že nepadli do rukou NKVD. To bu určitě "osvobození" nepřežili. /Potíže měla skupina WOLFRAM../

Kariéra podivného lékaře

Už jsme si zvykli, že se čas od času vynoří dohady o nerozřešených záhadách kolem atentátu na Reinharda Heydricha. Provedli ho 27. května 1942 v Praze dva českoslovenští vojáci, Slovák Gabčík a Čech Kubiš.

Šlo o čin neobvyklý, v žádné okupované zemi nedošlo k útoku na tak vysokého nacistu. A povedl se. Heydrich sice nezemřel hned, ale vydechl za několik dnů. Pitva bezpečně neprokázala bezprostřední příčinu, z čehož vznikly a zase se objevují zvěsti, že Heydrichovi pomohli na onen svět jeho nacističtí konkurenti. Pitevní protokol pojmenoval důvod smrti jen pravděpodobně, a to jako anemický šok. Oficiální zpráva toto vysvětlení nepřijala a přišla s verzí o zánětu mezihrudí. Anonymita jejího původu už asi nikdy spolehlivě odhalena nebude, jistá svědectví však upozorňují na zásah Hitlerova osobního lékaře dr. Theodora Morella.

Morell nebyl pozván do Prahy ke konzultaci o Heydrichově zdravotním stavu, ač o to velmi stál. Vytvořením názoru, že Heydrich zemřel vlastně zbytečně, na zánět mezihrudí, se chtěl Morell nejen pomstit za odmítnutí svých služeb, ale hlavně - jak se někteří domnívají - upozornit na svůj protiinfekční prostředek Marfanil. Šéfa Himmlera přesvědčoval, že při podání jeho »moderních sulfonamidů« mohl celý případ skončit jinak.

Morell byl vůbec pověstný výrobou vlastních léků, které však - pokud neškodily - za mnoho nestály. Působení a kariéra tohoto podivného doktora, který to dotáhl až na Hitlerova osobního lékaře, příznačně ilustruje svět nacistického führera a jeho blízkých. Hitler asi nejvíce ze všech totalitních diktátorů obtížil i vychýlil naše století. Jak úděsné, že sám se ocital v rukou šarlatána a hazardéra, který také toužil po moci a hlavně po penězích. Hrabivost byla dobře znát na jeho figuře, olylý tloušťák naditý do uniformy přibýval na váze, i když za války jídla ubývalo.

Do vlivného postavení se Morell dostal zásluhou Hitlerovy nedůvěry k vědě a ke skutečným odborníkům. Führer věřil v jakési »mystické lékařství« a to Morell uměl předstírat. Jinak byl lékařem pochybným. Svou medicínskou dráhu začal na lodi, pak se v Berlíně zavedl jako lékař pohlavních chorob. O »vyšší« klientelu se mu starali esesáčtí důstojníci a všelijaké filmové hvězdičky. Jednou, bylo to v roce 1936, přijel do Berchtesgadenu ošetřit Hitlerova osobního fotografa Hofmanna. Ten ho pak představil vůdci, a Morellova kariéra mohla začít.

Hitlerův zájem o svou medicínu Morell dovedně živil, a proto se u führera objevoval stále častěji. Prohlídky byly ztíženy tím, že se Hitler styděl před Morellem svléknout; Morell aspoň proklepával a nahlížel, kam směl. Stejně šlo většinou o formální úkony.

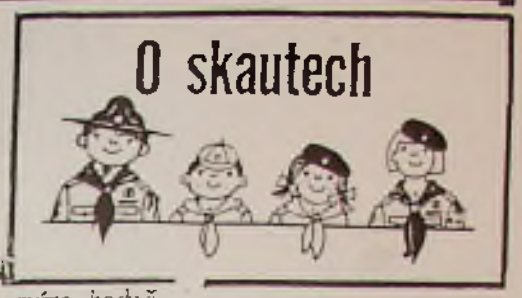
Za války měl už Morell na Hitlera po zdravotní stránce naprostý vliv. Svou léčbou - která byla vlastně nepřetržitým experimentováním, přičemž Hitler sloužil nevědomky za pokusný objekt - Morell führera soustavně ničil. Podával mu třicet různých směsí a medikamentů, mezi nimi morfium, hypnotika, narkotika a různé povzbuzující prostředky. Nechyběl ani pervitin. Když si Hitler stěžoval na bolesti žaludku - byly, stejně jako pichání u srdce, hysterického původu - předepsal mu tabletky obsahující beladonu a 0,3 strychninu. Hitler jich za den bral několik, podával mu je volně komorník Linge. Často Morell Hitlerovi vstřikoval glukózu, která krátkodobě povzbuzovala. Její injekci dostal 15. března 1939 i prezident Hácha při osudovém jednání v Berlíně.

Injekce se vůbec staly oblíbenou Morellovou léčbou. Obsahovaly dextrózy, hormony, vitaminy, bránily infekcím, přirozenou rezistenci organismu nahrazovaly postupně umělými prostředky. Za války Hitlerovi znatelně ubývalo tělesných a duševních sil. Způsobil to sám průběh války, zcela odlišný od jeho představ. Někteří lékaři vyslovili názor, že Hitler trpěl Parkinsonovou chorobou, jiní tuto diagnózu popírali. Téměř všichni přičetli Hitlerův zdravotní stav i Morellovým metodám, třebaže některé zůstávaly utajeny. Týkalo se to také »neznámých« pilulek, o nichž se pak přece jen zjistilo, že obsahovaly takový povzbuzující prostředek, který vyvolává patologické změny a snižuje schopnost tvoření a soustředění. Hitler je polykal do konce života.

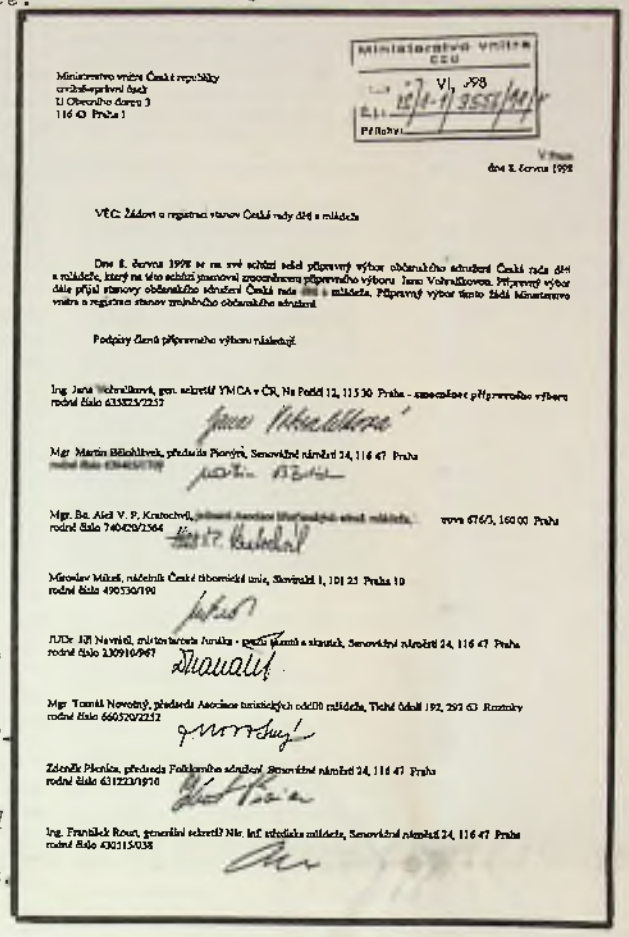
Morell měl na některé své medikamenty celé podniky. Zbohatl a chtěl také přežít válku. Podařilo se mu to jen na pár měsíců. V internaci podlehl brzy infarktu. (kk)

Zemřel Antonín Bartoš

NEW YORK - Ve věku 88 let zemřel v New Yorku Antonín Bartoš, který vedl za druhé světové války trojčlenný výsadek „Clay-Eva", považovaný za jednu z nejúspěšnějších diverzních a špionážních skupin na území bývalého Protektorátu Čechy a Morava. Skupina byla vysazena na okupované území v dubnu 1944 a prakticky do konce války organizovala po celé Moravě zpravodajskou činnost a připravovala vojenské povstání.

Poznámka redaktora: máme hodně materiálu z oddílů po celé ČR, i fotografií, ale uvedení materiál je pro čtenáře velmi důležitý.

Ministerstvo vnitra České republiky
sekce-správní úsek
U Obecního domu 3
116 43 Praha 1

Vyřizuje:

V Praze dne 2. června 1998

VĚC: Žádost o registraci stanov České rady dětí a mládeže

Dne 8. června 1998 se na své ustavující schůzi přípravný výbor občanského sdružení Česká rada dětí a mládeže, který na této schůzi jmenoval zmocněncem přípravného výboru Janu Volfrajkovou. Přípravný výbor dále přijal stanovy občanského sdružení Česká rada dětí a mládeže. Přípravný výbor tímto žádá Ministerstvo vnitra o registraci stanov uvedeného občanského sdružení.

Podpisy členů přípravného výboru následují:

Ing. Jana Volfrajková, gen. sekretář YMCA v ČR, Na Poříčí 12, 11530 Praha - zmocněnec přípravného výboru
rodné číslo 635825/2257

Mgr. Martin Bělohlávek, předseda Pionýra, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha
rodné číslo [illegible]

Mgr. Ba. Aleš V. P. Kratochvíl, [illegible] sdružení mládeže, [illegible] nám. 676/3, 160 00 Praha
rodné číslo 740429/2364

Miroslav Mikeš, náčelník České tábornické unie, Slovanská 1, 101 23 Praha 10
rodné číslo 490530/190

JUDr. Jiří Navrátil, místopředseda Junáka - svazu skautů a skautek, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha
rodné číslo 230910/967

Mgr. Tomáš Novotný, předseda Asociace turistických oddílů mládeže, Tiché údolí 192, 293 63 Rovensko
rodné číslo 660520/2252

Zdeněk Plechác, předseda Folklórního sdružení, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha
rodné číslo 631223/1916

Ing. František Roust, generální sekretář Nár. inf. střediska mládeže, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha
rodné číslo 430315/035

Co se nakonec vyklube z této zřejmě horkou jehlou šité úmluvy, nikdo netuší. Snad povede ke spolupráci naprosto autonomních organizací? Na straně skautů nelze zapomenout na zkušenosti s Pionýrem a s čs. komunisty. Že by se změnili a není to zas jen taktika? Mezi skauty se vedou diskuse ve vedení i jinde. Někteří mají obavy, že se Junák spíš rozdělí, než co jiného. Musíme čekat na další vývoj, který ze zahraničí ovlivnit nemůžeme a poradci nejsou vždy vítáni. MJ

Ke kouzlům skautingu patří také symbolika. Dodává příchuť romantiky která děti tak poutá. Proč mají například skauti ve znaku lilii? Lilie byla již u starých Indů symbolem vzkříšení, u starých Egyptanů znakem boha Hurusa, boha slunce a života. Ve středověku si vzal lilii jako svůj znak král neapolský. Mořeplavec Flavio Gioga tehdy zmodernizoval dosavadní busolu. Jeho větrná růžice měla označení světových stran. Z úcty ke králi spojil střelku busoly s královskou lilií. Tedy lilie z kompasu — ukazatel správné cesty — je podstatou skautského odznaku. Každá země si skautský odznak přizpůsobuje. Českoslovenští skauti mají v jeho středu psa, věrného průvodce pohraničních strážců Chodů.

Při pozdravu jsou vztyčeny tři prsty ruky, které značí 3 body skautského slibu a pro činovníky (vedoucí) povinnost, odpovědnost, kázeň. Palec překrývající malíček znamená, že silnější chrání slabšího.

Skauti si podávají levou ruku, protože jde od srdce, jsou si bratry. Skautky celého světa slaví 22. únor jako Thinkig Day. Den přemýšlení. Československé skautky si ho nazvaly Den sesterství. Je to den narozenin zakladatele lorda B. Powella i jeho manželky. Zakladatel světového skautingu při první oslavě One sesterství 1926 řekl: „Klíčem k přátelství a míru je dobrá vůle ke spolupráci."

Skautský příkaz zní: aspoň jeden dobrý skutek denně!

Dále žijí podle skautského zákona, který má deset bodů, věrnost k ideálům slibují podle stanoveného slibu, pak obdrží tzv. slibový odznak.

Patron skautů je svatý jiří drakobijce. V den jeho památky, 24. dubna, si připomínají rytířské závazky, které přijali složením junáckého slibu.

Závěrem slova skauta, spisovatele Alexeje Pludka: „Výchova k etice lidských vztahů pomocí přirozeného sdružování mládeže, působením očišťujícího vlivu života v přírodě a systém pravidel podněcujících ušlechtilé stránky charakteru mladého člověka, tak já vidím skauting".

Helena Borská

Sluneční zátoka na Sázavě 5. 7. 1997, autor Jaroslav Foglar-JESTŘÁB mezi svými, v den svých 90. narozenin. Zemřel 23. 1. 99 v Praze. Byl nazván mužem, který se odvážil vzdorovat dvěma totalitám. Přišlo mu pogratulovat 1.000 jeho nejbližších. /Foto: Jiří Janáček-STARÝ VLK z Bystřice n. Pernštejnem./

Účastníci Sněmu čestného oddílu Velena Fanderlíka v Praze 29. srpna 1998. Konal se v zasedací síni Městské části Praha 3 na Havlíčkově náměstí. BP.

Z České republiky

Hrad Okoř má být restaurován. Nachází se blízko obce Velké Přílepy, sev. od Suchdola. Už fun-

guje výborná restaurace "Dělová bašta", náj. Máša Ponertová. --Nová kniha: "Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše" z pera filosofa John Graye. --Miloš Kouřil: "Zenkl", mozaika vzpomínek, 208 stran, vyšla v Olomouci. Zajímavá je kapitola o jeho odchodu z vlasti. --"Vysokoškoláci za svobodu-Almanach", 165 str., objednat lze za $10 na: RNDr. Z. Onyskowová, Pod vilami 13, 140 00 Praha 4. Knížka zachycuje studentské demonstrace v únoru 48 a přehled fakult a profesorů, kteří byli vyhozeni díky p. Jiřímu Pelikánovi. --Ředitel Okr. Muzea v Příbrami nám vzkázal: "Nenechte se zlomit těmi občasnými renonci v naší zemi". Jen to odeslal, banditi oloupili jeho oblíbenou hospůdku i s hosty. --Ve Vizovicích doporučujeme "Valašský šenk", Lázeňská 451. Nabízí i ubytování. --Choceňský houbař F. Voženíček našel u Mor. Třebové křemenáče březového o hmotnosti 1.3 kg. Jel s ním do Prahy, aby se pochlubil mikologické společnosti. Cestou domů mu někdo hřib ve vlaku ukradl. --Egon Lánský je v red. kruhu "Času", časopisu Masarykova dem. hnutí. -- Vyšly extra "Zimní Trnky-Brnky", 66 stran./Inzerát je na str. 8./--List "Tramp" řídí F. Vašíček v Ostravě-Hemanicích. --V Humpolci doporučujeme Pension a vinárnu "U Alžběty". Jihlavská 375. --Pivovar "Bernard" uvedl na trh "Ečko": 6.1 proc. whisky a E vitamin; je proti stárnutí, zlepší potenci a zrychlý pohyb spermat. --Perfektní kopie Radegasta je zas na Radhošti. Opravený originál byl předán městskému úřadu ve Frenštátě p. Radhoštěm. -- Studentí dopravní fakulty v Pardubicích určili, kterými městy na světě probíhá 50. souřadnice. Mimo Pardubic je to Dieppe ve Francii a Winnipeg, Man. Relief je k vidění na nádraží v Pardubicích. --Společnosti pro zachování památky Ležáků vydatně pomáhá Okr. voj. správa v Chrudimi a zvláště pplk. ing. Fr. Bobek. Tryzna bude nejspíš 27.6. --První elektrická světla ve Zlíně se rozsvítila v r. 1913. --Topolčianky: jedno přespání v posteli TGM je bratru za 2.600 Ks. Ředitel zámku C. Šabo připustil, že hosté nejsou spokojeni - lůžko je původní a koňské žíně tlačí. --Jana Šilerová z Rychvaldu se bude ucházet o místo biskupa církve čs. bratrské. --ThB Severin Tůn oslaví 23.3. v Leštině u Zábřeha své 85. narozeniny. -- Šíří se kampaň, že dvojí ceny pro turisty ze zahraničí jsou nemorální. Postižení jsou zvláště studenti, kteří se přišli naučit česky či studují na českých školách. --13.12.98 zemřel v Praze dr. Přemysl Janýr, který žil ve Vídni. --Společnost Jana Masaryka byla uznána min. vnitra 8. ledna 1999. Vydavatel "KL" je mezi zakladateli.

Toto je čekárna registrační kanceláře české policie pro motorová vozidla pro celou Prahu Západ v Lahovicích u Zbraslavi, po té, co z úsporných důvodů byla zrušena úřadovna na Zborovské ulici na Smíchově. Čekárna měří 3 kroky na 2 a zmáčkne se tam asi 6 hubených lidí. Ostatní musí mrznout venku. Apelujeme tímto na p. kpt. J. Kubu na Zborovské a na p. ministra V. Grulicha, aby se pokusili o nápravu. Je příznačné, že dnešní český člověk mlčí, když se žádost vyřizuje a jak dostane papíry, začne šťavnatě nadávat na toto provizorium v býv. JZD, na současnou vládu a na p. Miloše Zemana.

Výchozím bodem k výstupu na Javorinu byl Starý Hrozenkov a tam čekal na otužilce RNDr. Radovan Kunc, ředitel sekce místopředsedy vlády pro zahraniční a bezpečnostní politiku v Úřadu vlády České republiky. Na snímku je s pěti studentkami z Pardubic. Přišly posílit myšlenku přátelství mezi Čechy a Slováky a podpořit program "Společnosti pro trvale udržitelný život ČR", jejímž mluvčím p. dr. Kunc byl. Trasa účastníky měřila 20 km a během osmihodinového pochodu se mohli do sytosti kochat krásami Bílých Karpat v zimě.

První kniha, která přibližuje strasti v uprchlických táborech pro emigranty

Až do minulých dnů u nás nevyšla žádná kniha, která by se pokusila zmapovat život obyčejných Čechů a Slováků v uprchlických táborech po roce 1948 v západním Německu. Západ nebyl na příliv uprchlíků před komunistickou totalitou připraven, musel improvizovat. Obyvatelé táborů zakusili bídu a nepříjemnosti, než se jim podařilo získat vízum do některé ze zemí, pro něž se rozhodli. Není divu, že většina emigrantů se k tomuto nepříliš šťastnému období nerada vrací. A žádný velký spisovatel, který by z tohoto zážitku vytěžil skutečné drama, jako třeba Arnošt Lustig z německých koncentráků, těmito přestupními stanicemi asi neprošel. Studie o politických bojích mezi jednotlivými zájmovými skupinami, bojích přenesených z Československa do těchto táborů, dávají úzký a ne zcela pravdivý pohled. Nyní si můžeme přečíst knihu československého historika Bořivoje Čelovského Emigranti - Dopisy uprchlíků z prvních let po "vítězném únoru" 1948. Čelovský získal obrovskou korespondenci bývalého národně socialistického poslance Oty Hory, již tento politik vedl s uprchlíky. Z ní historik vybral nejzajímavější dopisy, které opatřil důkladnými komentáři a poznámkami.

Četba dopisů neznámých lidí, většinou vytržená z jejich osobního kontextu, není jednoduchá, čtenář by se leckdy chtěl o jejich osudech dovědět víc. Nicméně kniha podává syrový a plastický obraz táborového života. Příběhy lidí, kteří museli narychlo opustit své rodiny doma a potom se o ně strachovali či se je pokoušeli dodatečně převézt. Příběhy lidí, kteří nemohli dostat vízum za moře, i lidí, kteří denně zápasili o své přežití s táborovou administrativou částečně infikovanou agenty z Prahy. Příběhy lidí, které neopustila politika, leckdy násobená řevnivostí a malicherností, i lidí, kteří se scházeli a rozcházeli. Jsou to osudy, které by vydaly na mnoho prozaických knih, ale tady je máme v podobě také neučesané, že vzbuzují i bolest i soustrast i hanbu.

Korespondenci Čelovský doplnil několika dokumenty a vzpomínkami: o táboře v Regensburgu, o životě exulantů v Londýně, o útěku vězňů z Jáchymova, o Chocovi, odsouzeném za údajné zavraždění majora Schrama, o boji StB proti emigrantům. Přínosem jsou i mapy ukazující rozložení uprchlických táborů v západním Německu a v Itálii.

KAREL PACNER

Bořivoj Čelovský: Emigranti - Dopisy uprchlíků z prvních let po "vítězném únoru" 1948. Tilia, Šenov u Ostravy, 1998. 400 stran, náklad a cena neuvedeny.

28. října 1998 na Hradě českých králů

Protože byl v ten večer mezi osmi desítkami oslavenců dekorován také náš předseda Standa Drobný a bývalý předseda olomoucké pobočky Viktor Trnavský, dostala na tuto slávu Konfederace několik pozvánek, z nichž jednu jsem vyfasoval také já. Vlastního dekorování jsme kromě sestry Kavalírové nebyli přítomni, bylo nám však povoleno pobýt v historických místnostech Hradu ve společnosti roztodivných lidí. Kontrola pozvánek se odehrála v klidu, neboť páni kontrolóři se chovali umíněně, konečně ani vzhledem k hustotě davu hrnoucího se do Španělského sálu nic jiného činiti nemohli.

Protože mě v ten den příšerně bolelo koleno, stoupal jsem, opíraje se o hůl, rozvážně po širokém schodišti do předsálí. Zhruba na každém pátém schodu po obou stranách stáli nepohnutě jako sfingy s očima předpisově zaostřenýma do nekonečna hradní strážníci, oděni od apartních operetních uniforem. Z mého opatrného našlapování mě vytrhl výkřik, po němž se sfingy probudily a za jakéhosi mně neznámého činění provedly pár *kvérgrifů* a následně opět ztuhly. Přestože jsem nebyl na vojně, dedukoval jsem, že onen uší rvoucí výkřik znamenal *k poctěěé zbraň!* Isa touto poctou potěšen, pravil jsem *pohov klucí!*, leč oni na můj přátelský pokyn nereagovali a na jejich zkamenělých tělech i obličejích nebylo znát, že patří mezi živé tvory. Asi jsem nebyl dostatečně řízný a hlasitý nebo nebyli naladěni na mou hlasovou frekvenci. Po několika vteřinách mě předešla zlatými doplňky pošitá uniforma, v níž vězel člověk z masa a kostí. Tu jsem si uvědomil, že pocta platila pozlacené uniformě a nikoliv mně, bláhovému obyčejnému civilovi a vzápětí mne napadlo, zda živý obsah uniformy uschovává dostatečně pietně klíč k nějakému – potažmo i současné – cestě vzhůru, onu kouzelnou rudou knížku, jak je v našem sametem potaženém kraji zvykem. Tyto mé úvahy přerušil další výkřik, jenž jsem již bez jakýchkoliv pochyb identifikoval jako *k nožéé zbraň!* Sfingy se probudily, ozval se šinkot a během snad tří vteřin lemovaly schodiště opět pestrobarevné sochy.

V předsálí panovala družná zábava. Vzácní hosté postávali sólově i ve skupinkách třímajíce v rukou talířky a vidličky, aby co nejdříve požehli množství vybraných lahůdek, jež jim nabízela štědrá ruka hradního pána. Než se však dostali k vlastnímu aktu, museli si vystát pořádně dlouhou frontu s prázdným talířkem, na nějž jim ochotná obsluha narovnala žádané pochutiny, jako šunku, uzené maso, různé pečně, aspiky, marmované ryby, paštiky, množství salátů a k tomu pečivo, vše v prvotřídní kvalitě a chuti. Trochu horší to bylo s vínem, na něž se opět musela vystát fronta (Pak prý u nás nejsou fronty!) Vigneta na láhvi sice pravila, že uvnitř je Müller – Thurgau, ale já, jako amatérský výrobce vína, který umí udělat víno pouze z hroznů, jsem o pravdivosti vignety zapochyboval. K mému údivu projevovali mnozí hosté náklonnost k nealkoholickým nápojům svou chutí převyšujícím víno.

Příchozí hosté vidouce možnost nakrmení, spěchali zaujmout co nejlepší místo ve frontě i když podobných občerstvovacích stanic bylo na Hradě neurekom, tam však žádné fronty nestály. Zřejmě to nikdo netušil a jako správný Čech (Češka) si řekl *co je doma, to se počítá.* Servírovací stoly se prohýbaly pod kopci naskládaných koláčů, střídaných vyrovnanými řadami rolád, trubiček, dortových řezů, kremrolí a jiných cukrářských pochutin, jejichž jména ani neznám. K tomu ovoce domácí i importované.

Snad v největším počtu byli na Hradě zastoupeni herci. Byli tam snad všichni, kteří zrovna ten večer nemuseli hrát. Početnou kastu tvořili zpěváci a zpěvačky všech odrůd moderní muziky i nemuziky, takoví ti kraválisté užívající k provozování kraválu bubny všeho druhu, není tam také kytary, hlavně však mohutné reproduktory. Doprovázeli je jejich momentální přítelkyně či přátelé, jak se takovému spojení v současnosti říká. Na věkovém rozdílu nezáleží. Profesionální politiky, tj. ministry, poslance, senátory a jejich politický i osobně blízké nemohl nikdo přehlednout. Také nemohl nikdo přehlédnout, že pravicoví politici se velice brzo vytratili, zato komunistických a sociálně demokratických (dříve komunistických) politiků neubývalo. Na chvíli se také objevil pan prezident s chotí, úsměvy a *cukrbliky*, houf lidí kolem, bodyguardi měli co dělat, aby nebyl prezidentský pár umačkán, autogramy se nedávaly.

Zajímavý byl pohled na kostýmy, do nichž byla honorace oděna. Pánové se v převážné většině spokojili s tmavými obleky, z řady vybočovali pouze někteří kumštýři předvádějící roztodivné oděvní kreace. Zato dámy se horosily *mejkapy* všech druhů a barev od křídově bílé s modrofialovými rty až po červené tvářičky doplněné světle růžovými ňufky. Jejich večerní róby sahaly na paty i nad kolena, případně ještě výše, odhalující vše, co odhalit bylo v normě, byť značně uvolněné, jiné dámy se halily v róby cudně upjaté, přestože vizáž jejich obličeje zrovna cudností nezářila. Vše doposud popsané bylo pro mne vedlejší, hlavním důvodem mé přítomnosti bylo setkat se s člověkem, ten večer rovněž vyznamenaným, jehož vyznamenání bylo urážkou všech našich občanů postižených komunistickým režimem.

Mé přání se splnilo a já po dlouhém hledání, při němž jsem získal shora popsané poznatky, jsem narazil na soudruha, nyní pana Jiřího Pelikána. Přestavil jsem se mu a připomněl mu, že před komunistickým pučem v r. 48 jsme spolu přicházeli jako vysokoškolští studentští funkcionáři do styku. Pochopitelně se na mě nepamatoval, což mu nevytýkám. Pravil jsem mu, zda se nestydí přijímat státní vyznamenání za zásluhy o tento stát, když on sám byl od roku 1945 velice aktivním členem zločinecké organizace, která tento stát bourala, vysmívala se lidským právům a přivedla stát na mizinu morální i hmotnou. Očividně překvapen mým oslovením mi odvětil, že původně to vyznamenání nechtěl přijmout, ale hradní úředníci mu sdělili, že by se pan prezident cítil uražen, takže to vyznamenání raději přijal.

Připomněl jsem mu jeho výrok, který uvedla televize i tisk, že teprve, až soudili Slánského, si začal připouštět, že se děje něco nesprávného a že ani poprava Miladý Horákové mu nic neřekla. Přiznal to, ale vzápětí zdůraznil, že se přece člověk může vyvíjet a časem změnit své názory. Připustil jsem, že je to možné, ale nedovedu pochopit, jak je možné, že člověk jeho bezpochyby vysoké inteligence nezpozoroval za tolik let zrůdnost komunismu. My, kteří jsem tu zrůdnost poznali na vlastním těle většinou velmi brzo po válce, ještě před únorem 48, jsme na své přesvědčení s našimi rodinami těžce doplatili a stále ještě doplácíme. On, který pomáhal likvidovat svobodu v padesátých letech, kdy už, jak přiznal, začal tušit nějaké nepravosti režimu, ochotně přesto přijal funkci ředitele televize a je přímo odpovědný za lži, které ČST poušlela do světa, je nyní jako národní hrdina vyznamenáván. Není to paradox?

Avšak na to mi už neodpověděl, kvapně se rozloučil a pravil někomu za mými zády, ať počká, že už je hotový. Ten pán za mými zády byl ministr Špidla a tak pan, dříve soudruh Pelikán, vplul opět mezi své. Vím, že se nic nestalo, Jiří Pelikán se nezmění a pochybuji, že se ho má slova nějak zvlášť dotkla. On se bude i nadále hřát na výsluní mezi svými osmašedesátníky, pan prezident se s ním i nadále bude kamarádit a nějaký dědek, který své mládí prožil v kriminále, takové velikány typu Jiřího Pelikána nemůže přece rozházet.

Mně se však ulehčilo, když jsem mu jménem nás všech mohl říct, za co jej považujeme.

Miloš Slabák

(C. 1/99, "Zpravodaj RKPV", Hybešova 71, 602 00 Brno. Czech Republic.)

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Taneční orchestr rakovnického regionu "Seniors Band" byl už 2x na zájezdu v Austrálii. Jde o 5 muzikantů. —Při plavání v Bondi Beach v Sydney zemřel známý krajan Jan Jirásek. Zemřel i jiný známý Sokol - Josef Mach. --Exilový novinář dr. Jar. Strnad neměl velkou radost, když 28. 10. na Hradě seděl notorický Jiří Pelikán. Také dostal medál. --V prosinci 1968 zemřel ve Vídni legendární filmový herec Hugo Haas. Je pochován v Brně, kde odpočívají jeho rodiče. --Podle nového předpisu britské vlády budou i české au-pair dívky vydělávat týdně na 90 liber, místo dosavadních 40ti. Mnohé rodiny si takový "luxus" nemohou dovolit a očekává se, že asi tisíc českých dívek ztratí práci. --V Domově důchodců v Nivnici žije 99tiletá A. Flisarová, která v letech 1926-1946 žila v Patagonii. —V ČR má úspěchy zlínská rodačka, architektka Eva Jiřičná. Školila se od r. 68 v Anglii. --Ředitelem odboru kult. a krajanských vztahů na min. zahr. věcí ČR je Mgr. Karel Kvítek, Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 2. --Poslanec a spisovatel Jan Kostrhun navštívil nedávno Austrálii a náhodou tam objevil dávného kamaráda z dětství Jana Vašejku. Ten je známý široko-daleko jako ekologický zemědělec a homeopat. --Článek "České slečny k dětem jsou v zahraničí nejoblíbenější" srovnává podmínky v různých evropských zemích. Shrnutí: není to procházka růžovým sadem. Nejaktivnější v ČR je ostravská agentura ATLAS. --Londýnské "Times" stále považují prez. Havla za "hrdinu české demokracie". --Po 40ti letech života v Austrálii se do Holešova vrátil Oldřich Procházka /Kolmá 1765, 739 34 Šenov/. --Dr. Korbel, otec M. Allbrightové, nebyl za své diplomatické kariéry šéfem kabinetu Jana Masaryka, ale tuto funkci měl u V. Clementise. --Z Carlton, NSW, se ozvali manželé Trhlíkovi. --Vznikl nový umělý jazyk: EUROPANTO. --E. Jechová napsala pro "VSL" studii "Z historie města Zlína". --Miluška Šimková/Austrálie/je na trase Londýn-Praha-Brno, kde po válce zpívala. --Sudetští Němci v USA zvažují podání žaloby proti českým bankám působícím v USA. Jde o vrácení majetku zabaveného po válce. --Londýnští krajané v čele s velvyslancem P. Seifertem uctili 15. 1. památku Jana Palacha. --"Polygon" č. 1/99 má 72 stran zajímavého čtení. Vychází jednou za 2 měsíce. —Klatovský rodák se v 16ti-letech odvážil "přes kopečky"/v r. 48/, vyšel am. školu v Bad Aiblingu a emigroval do Austrálie. Josef Novák nakonec zakotvil v Adelaide, S. A. a stal se kuchařem. Pak obchodoval s pozemky a koupil strojnickou dílnu. V r. 94 si zaletěl do ČR pro nevěstu. Toulavé boty povětšil na skobu v garáži. --B. Kubešová/Švýcary/napsala román "Horror Hill". České ukázky z knihy byly tak populární, že nyní uvažuje o překladu románu a o vydání české verse. /Doporučili jsme jí vyd. Lípa ve Vizovicích. /--List "Mukl"/Švýcary/ měl článek dr. Z. Poustky "Věda za mřížemi". Zachycuje ilegální vyučování vězňů v Leopoldově, v Pardubicích a jinde. Vynikli mj. Fr. Bím, O. Stehlík, M. Seferovič a prof. UK Růžena Vacková. List nazval Jiřího Pelikána katanem čs. studentů z 50. let. -- V zámku v Dobříši je výstava obrazů dr. Radka Kučery/rez. Holandska/. Je známý také jako autor románů "Tábor bubáků" a "Hledejte bílý Mercedes". Radek dostal Cenu Fr. Kafky a stal se čestným členem Masarykovy Akademie umění v Praze. --Stan. Berton-Brzobohatý /Austrálie/ nám sdělil, že vedle J. Palacha se pokusili o uhoření J. Hlavatý, M. Malinka, E. Plocek, Jan Zajíc a B. Nacházelová. --Řád za zásluhy o ČR dostal býv. vedoucí české sekce BBC v 50. letech Pavel Holan, pravým jménem Zdeněk Mastník. Také jemu vadil Pelikán.

MARTA KUBIŠOVÁ zpívala ve čtvrtek večer v Českém centru v Paříži především písničky ze svých posledních dvou alb na koncertě, který uspořádala Asociace Olgy Havlové ve Francii.

I když krajanské publikum spíše čekalo hity ze 60. let, s nadšením přijalo i její nynější tvorbu a nové verze starších písní jako Zlý, dlouhý půst a Spoutej mě. Na závěr Kubišová přidala i Modlitbu, kterou diváci zpívali s ní, a Voskovcův, Werichův a Ježkův Klobouk ve křoví.

V Paříži jsme zpívali již v květnu 1968 s Helenou Vondráčkovou a Václavem Neckářem v Olympii, řekla Kubišová. „Angažmá jsme měli na měsíc, ale protože tu byly studentské bouře, tak jsme si to tu prodloužili na šest neděl. MP 3/99

Britové přišli o čmeláka

Londýn (ČTK) – Na seznam vyhynulých živočišných druhů v Británii přibyl nejnovější čmelák. Naposledy byl spatřen u pobřeží Kentu počátkem 60. let a od té doby po něm není ani památky. Podle Světového fondu na ochranu přírody (WWF) vyhynulo v tomto století v Británii celkem 154 druhů z rostlinné i živočišné říše

THE EMMY DESTINN FOUNDATION

11. května 1999 bude v rámci Pražského Jara a pod záštitou prezidenta Václava Havla otevřen malebný jihočeský zámek Stráž nad Nežárkou, bývalé sídlo *Emy Destinnové*.

Slavnost, kterou zahájí paní Dagmar Havlová odhalením busty *Emy Destinnové* od sochařky Ireny Sedlecké, bude pokračovat galakoncertem předních umělců a vernisáží fotografické výstavy.

Nadace Emy Destinnové hodlá zámek proměnit ve významné umělecké centrum, ve kterém se budou pořádat koncerty, mistrovské třídy, kurzy pro zpěváky a další akce spjaté s operní tvorbou. Doufáme, že se nám podaří splnit přání naší největší pěvkyně a vlastenky, aby se strážský zámek stal místem kultury a tvůrčí inspirace.

Nadace ocení jakékoliv finanční příspěvky, které napomohou k dosažení tohoto krásného a významného cíle.

The Emmy Destinn Foundation, registered charity No.: 1072071
1E Tagore House, Glenloch Road, London NW3 4BU
tel: 0171 - 794 8598

NAŠI V USA

Podle úsudku mnohých byla v květnu 1945 nejkrásnější ženou v Plzni. V jejím hotelu CONTINENTAL bylo velitelství americké armády pro záp. Čechy. Na scéně se objevil diplomat Jiří Janeček a vdova s třemi dětmi putovala jako jeho žena do USA. Tam měli další 3 děti. Hotel dostala zpět a svěřila jej svému synovi Jiřímu. Její přání/zemřít v USA/se ji splnilo. Odešla 25. prosince 98 na Floridě. Bylo jí 86 let. Mí

V r. 98 vyšla v Praze nová vydání knihy Jana Filipka "Zpod šibenice do exilu, 218 stran a angl. překladu "The Shadow of the Gallows", 316 stran. S mnohými novými fotografiemi. Autor žije poblíž Los Anles, CA. Popisuje dramatické okolnosti svého věznění za Němců. --Miloši Formanovi a jeho dvacatřicet mladší manželka Martina, roz. Zbořilová, se v LA narodila dvojčata. Miloš vybral jména Jim a Andy, jsou to tedy kluci. --Jiřina Fuchsová skončila v Praze hladovku, když ji ministr vnitra V. Grulich ujistil, že předloha zákona o dvojím občanství bude na pořadu jednání parlamentu a vlády co nevidět. --Am. konsulát v Praze odmítl v prosinci 98 přes 500 žádostí o visum do USA. O mladších žadatelích se usuzuje, že se pokusí v USA ilegálně dělat a ztratit se. --Portland, OR objednal tramvaje vyráběné ve Škodovce v Plzni, v hodnotě 12ti mil. dol. --US občané mohou žádat o občanství ČR-

Náš spolupracovník Tony Cífka/vlevo/a E. Jelínkem z hlavní úřadovny ČSA, během českého bazaru v Denveru, Kolorádo. Cífka je nejstarším českým aktivním novinářem na světě. Narodil se v Calgaru.

Měsíčník moravského humoru a srandy:
"Trnky-Brnky", Box 55, 763 12 Vizovice, ČR.
US$10 za rok..

České knihy
Všechny knihy na sklade
Rychlý, spolehlivý servis
Pošleme Vám zdarma katalog:
ČReflex
1652 Mountbatten Place
Victoria BC Canada V8S 5J9
Tel 250 370 2842
Fax: 250 370 2847
czechbooks@home.com
Navštivte naše on-line knihkupectví:
http://members.home.net/czechbooks

Old West Stamp Shop
Established 1953
Complete Line of Philatelic Supplies
Tony & Cecil Cifka
Room 233 University Bldg (303) 629-5182
910 16th Street Denver, Colo 80202

R. Luža odešel do ciziny a přednášel evropské dějiny

PAVEL PAZDERA

BRNO. Od března osmačtyřicátého roku byli nuceni utíkat z Československa do západní Evropy lidé, kterým hrozila ztráta svobody a často i života.

Jak se někdy uvádí, tito většinou vzdělaní a moudří lidé tak zahájili po Bílé hoře druhý největší exodus v dějinách českého a slovenského národa, při kterém v letech 1948 až 1989 uprchlo či zůstalo v zahraničí více než dvě stě tisíc Čechů a Slováků. Mezi uprchlíky, kteří volili únikovou cestu přechodem hranice do Rakouska, byl i syn armádního generála Vojtěcha Luži šestadvacetiletý Radomír Luža.

Po vzoru svého otce a z přesvědčení působil za války v domácím odboji ve skupině generála Luži, která operovala v okolí Velké Bíteše. Po osvobození se stal zemským tajemníkem Svazu národní revoluce v Brně, ale ještě v roce 1945 byl zbaven této funkce, protože se kvůli svým názorům znelíbil vedoucímu krajskému tajemníkovi KSČ v Brně. Na protest vstoupil do sociální demokracie.

Student práv Radomír Luža přešel do Rakouska u Znojma na Velikonoční pondělí 29. března 1948. Spolu s ním odešli i další činitelé sociálně demokratické mládeže Břetislav Moravec, Oldřich Haselman a Josef Císař. Pomohli jim přátelé z rakouské sociálně demokratické strany, kteří na ně na druhé straně čekali v autech. Potom je přes sovětskou okupační zónu dopravili do amerického pásma ve Vídni. Aby mohli bezpečně přejít sovětskou zónu, vystavil jim tehdejší rakouský ministr vnitra Oskar Helmer falešné osobní doklady.

Dnes je Radomír Luža emeritním univerzitním profesorem historie na Tulane Univerzity v New Orleansu a žije trvale ve Spojených státech. Než se usadil ve Spojených státech amerických, prožil šest let ve Vídni, pět v Paříži a jeden rok v Hamburku. Sedmadvacet roků přednášel jako historik na několika univerzitách současnou evropskou historii a zároveň také dějiny moderního Německa.

Loni se Radomír Luža zúčastnil sympozia věnovaného jeho otci, tedy osobnosti generála Luži, které uspořádala katedra sociálních věd Vojenské akademie v Brně ve spolupráci s Městským výborem Českého svazu bojovníků za svobodu jako součást akcí k 45. výročí založení VA.

General V. Luža (padl 2. 10. 1944) byl před válkou velitelem Vysoké školy válečné a jako vojenský velitel Moravy v letech 1937 až 1939 působil a bydlel v Kounicově ulici v budově tzv. „rohlíku", kde sídlilo Zemské vojenské velitelství pro Moravu a Slezsko (dnes velitelství akademie). Na této budově mu byla po válce odhalena i busta, která však byla v letech totality odstraněna. Vzpomínka na něj byla obnovena až po roce 1990 pamětní deskou, která dnes zdobí hlavní vchod na velitelství Vojenské akademie v Brně na Kounicově ulici.

Dotěrné otázky

Ptala sa tetka Vopršálková tetky Rozumové: „Ty, poslúchaj, Aneško, také je ten tvůj takový zvědavý jak ten můj?"

„A jak! Ať uvařím co uvařím, dycky sa ptá, co to je!"

Hrobníci z Krnova mohou na zkušenou do Yukonu

Krnov - Bankovní úředníci, právníci, učitelé a také třeba hrobníci z Krnova mají ojedinělou šanci na pracovní výlet do USA. Starostovi Bedřichu Markovi totiž přišla z Yukonu ve státě Oklahoma nabídka stáží, z nichž si Krnované mohou vybrat.

"S Yukonem se kamarádíme již několik let a nabídka pobytů na zkušenou je jedním z výsledků přátelství," uvedl zástupce starosty Vladimír Vocelka. "Lidem jsme již oznámili podmínky výběrového řízení, kterého se v lednu mohou zúčastnit." Američané zaplatí zájemcům pobyt a zařídí čtrnáctidenní místo v dané firmě či podniku.

Vocelka řekl, že přednost budou mít ti, jimž jejich šéfové zaplatí letenku a dají jim kapesné. Uchazeči nesmí být starší třiceti let a musí umět anglicky. "Město nemá tolik peněz, aby lidem výlohy platilo. Jde o příležitost, kterou by šéfové firem měli využít a svým podřízeným by měli finančně pomoci," míní místostarosta Vocelka. Zatím se do konkursu nikdo nepřihlásil.

Po výběrovém řízení přijedou do Krnova v březnu představitelé yukonské radnice i tamních firem, aby s krnovskými dohodli podrobnosti. Dvoutýdenní stáže jsou však již dnes plánovány na podzim.

"Do příjezdu Američanů chceme promyslet, co jim nabídneme na oplátku," řekl Vocelka.

Přátelství Krnova s Yukonem vzniklo krátce před listopadem 1989. Tehdy byl jeden známý krnovský fotograf ve městě Oklahoma City, nedaleko kterého Yukon s třiceti tisíci obyvateli leží. Doslechl se o tom, že v Yukonu žije početná česká menšina.

"Vydal se do Yukonu a tam byly právě české slavnosti," vzpomíná Vladimír Vocelka. "Po návratu domů společně s dalšími lidmi založil Spolek přátel USA, neboli SPUSA." MFD 17/99-96 MARTIN STRAKA